

OPIS PROGRAMU DLA KIERUNKU STUDIÓW
PSYCHOLOGIA - rok akademicki 2026/2027

Jednolite magisterskie
profil ogólnoakademicki

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU STUDIÓW	
Wydział prowadzący studia:	Wydział Psychologii i Pedagogiki
1.1 Nazwa programu/kierunku studiów/specjalności	• Kierunek studiów: PSYCHOLOGIA • Specjalności: • PSYCHOPROFILAKTYKA I POMOC PSYCHOLOGICZNA • PSYCHOLOGIA ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA • PSYCHOLOGIA SĄDOWA I PENITENCJARNA • PSYCHOLOGIA KLINICZNA • PSYCHOTERAPIA
1.2 Poziom studiów	Studia jednolite magisterskie
1.3 Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji	7 Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji
1.4 Profil studiów	Ogólnoakademicki
1.5 Forma /-y studiów	studia stacjonarne / studia niestacjonarne
1.6 Tytuł zawodowy nadany absolwentom, KOD ISCED. Opis syntetyczny charakterystyk zawodowych, stanowiska pracy absolwenta po ukończeniu studiów	KOD ISCED: 0313, tytuł zawodowy magister psychologii Studia na kierunku Psychologia, prowadzone jako jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim, mają charakter interdyscyplinarny i obejmują kompleksowe przygotowanie do wykonywania zawodu psychologa. Program studiów łączy wiedzę teoretyczną z intensywnym kształceniem praktycznym, umożliwiając zdobycie kompetencji diagnostycznych, pomocowych, terapeutycznych, badawczych oraz społecznych niezbędnych do pracy z człowiekiem w różnych obszarach jego funkcjonowania. Program studiów został opracowany w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy, wyzwania współczesnego społeczeństwa oraz oczekiwania zgłaszane przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Studenci mają możliwość pogłębiania wiedzy i rozwijania kompetencji zawodowych w ramach następujących specjalności: • Psychoprofilaktyka i pomoc psychologiczna Specjalność przygotowuje do prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, wspierających oraz interwencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Kształci kompetencje niezbędne do diagnozowania problemów psychospołecznych oraz planowania i realizacji działań pomocowych. • Psychologia organizacji i zarządzania Specjalność koncentruje się na wykorzystaniu wiedzy psychologicznej w środowisku pracy i organizacjach. Przygotowuje do realizacji procesów rekrutacyjnych, rozwoju kompetencji pracowników, zarządzania zasobami ludzkimi, budowania zespołów oraz wspierania rozwoju organizacji. • Psychologia sądowa i penitencjarna Specjalność przygotowuje do pracy w obszarze wymiaru sprawiedliwości, resocjalizacji oraz profilaktyki zachowań ryzykownych. Studenci zdobywają wiedzę dotyczącą diagnozy psychologicznej w kontekście prawnym, funkcjonowania sprawców i ofiar przestępstw oraz specyfiki pracy w instytucjach penitencjarnych. • Psychologia kliniczna Specjalność ukierunkowana jest na diagnozę, wspieranie i terapię osób doświadczających trudności psychicznych, zaburzeń emocjonalnych oraz kryzysów życiowych. Przygotowuje do pracy w placówkach ochrony zdrowia, poradniach oraz ośrodkach wsparcia psychologicznego. • Psychoterapia

	Specjalność umożliwia zdobycie podstawowej wiedzy i umiejętności związanych z procesem psychoterapeutycznym, komunikacją terapeutyczną oraz metodami oddziaływań psychologicznych wykorzystywanych w pracy pomocowej i terapeutycznej. Studia pozwalają nabyć wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie: • diagnozowania funkcjonowania psychicznego człowieka na różnych etapach życia; • planowania i realizowania działań pomocowych, profilaktycznych i psychoedukacyjnych; • prowadzenia badań psychologicznych oraz interpretacji ich wyników; • stosowania metod i narzędzi diagnostycznych zgodnie ze standardami etycznymi; • wspierania rozwoju osobistego, społecznego i zawodowego jednostek oraz grup; • pracy z osobami doświadczającymi kryzysów psychologicznych i trudności adaptacyjnych; • prowadzenia działań z zakresu psychologii organizacji i zarządzania zasobami ludzkimi; • współpracy interdyscyplinarnej z przedstawicielami zawodów medycznych, edukacyjnych, społecznych i prawnych; • projektowania i realizacji programów profilaktycznych, edukacyjnych i rozwojowych; • wykorzystania nowoczesnych technologii w pracy psychologa. Po ukończeniu studiów absolwent może podjąć pracę w: • poradniach psychologicznych i psychologiczno-pedagogicznych; • placówkach ochrony zdrowia; • ośrodkach interwencji kryzysowej; • centrach zdrowia psychicznego; • placówkach edukacyjnych i wychowawczych; • instytucjach pomocy społecznej; • organizacjach pozarządowych; • działach personalnych przedsiębiorstw i korporacji; • agencjach rekrutacyjnych i szkoleniowych; • urzędach pracy; • sądach i instytucjach wymiaru sprawiedliwości; • zakładach karnych i aresztach śledczych; • młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i socjoterapeutycznych; • ośrodkach badawczych i instytucjach zajmujących się diagnozą społeczną; • własnej działalności gospodarczej w zakresie usług psychologicznych. Po ukończeniu studiów absolwent może pracować jako: • psycholog; • psycholog kliniczny (po uzyskaniu wymaganych kwalifikacji zawodowych); • psycholog szkolny; • psycholog w poradni psychologiczno-pedagogicznej; • psycholog organizacji i pracy; • specjalista ds. rekrutacji i selekcji pracowników; • specjalista ds. rozwoju kompetencji pracowniczych; • trener i szkoleniowiec; • konsultant psychologiczny; • doradca zawodowy; • specjalista ds. profilaktyki i pomocy psychologicznej; • psycholog sądowy; • psycholog penitencjarny; • biegły sądowy (po spełnieniu odrębnych wymagań prawnych); • specjalista w instytucjach wsparcia społecznego; • koordynator programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych; • przedsiębiorca świadczący usługi psychologiczne.
1.7 Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	10 semestrów / 300 pkt ECTS
1.8 Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych/niestacjonarnych	studia stacjonarne – 3750 godzin / studia niestacjonarne – 2280 godzin
1.9 Łączna liczba punktów ECTS uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	150 pkt ECTS – studia stacjonarne 91 pkt ECTS – studia niestacjonarne
1.10 Liczba punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	300 pkt ECTS
2. OKREŚLONE W PROGRAMIE STUDIÓW EFEKTY UCZENIA SIĘ PRZYPISANIE DYSCYPLIN NAUKOWYCH	

2.1 Przypisanie dyscyplin			
Dziedzina naukowa: dziedzina nauk społecznych			
Lp.	Nazwa dyscypliny	Liczba punktów ECTS	%
1.	Psychologia	295	98%
2.	Pedagogika	5	2%
Razem ilość ECTS i procent ECTS w programie studiów		300	100%
2.2 Kierunkowe efekty uczenia się w odniesieniu do PRK			
Nazwa kierunku:	PSYCHOLOGIA		
Poziom kształcenia:	POZIOM 7 PRK - Studia jednolite magisterskie		
Profil kształcenia:	Ogólnoakademicki	Odniesienie do:	
Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się po ukończeniu Studiów jednolitych magisterskich na kierunku PSYCHOLOGIA	uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu PRK	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK
WIEDZA			
Absolwent zna i rozumie:			
K_W01	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska, w tym terminologię używaną w psychologii (wraz z jej subdyscyplinami) – również w języku obcym - oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych z dziedziny nauk społecznych (także w powiązaniu z innymi dziedzinami)	P7U_W	P7S_WG
K_W02	zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe; różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst psychologii w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami nauk	P7U_W	P7S_WG
K_W03	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat szerokiego zakresu zagadnień, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności pomiędzy nimi z zakresu historii myśli i współczesnych kierunków rozwoju psychologii, jej nurtów i wiodących teorii, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz ich znaczenie dla współczesności	P7U_W	P7S_WG
K_W04	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej subdyscyplin psychologii (zarówno zorientowanych na badania teoretyczno-koncepcyjne podstawowe, jak i skoncentrowanych na działaniach aplikacyjnych), w tym metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	P7U_W	P7S_WG
K_W05	zna i rozumie w pogłębionym stopniu mapę stanowisk i podejść metodologicznych oraz postulat wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w psychologii, tworzących podstawy prowadzenia badań naukowych	P7U_W	P7S_WG
K_W06	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę z zakresu przynajmniej jednej ze specjalności psychologii stosowanej: psychoprofilaktyki i pomocy psychologicznej, organizacji i zarządzania (psychologii biznesu), sądowej i penitencjarnej, społecznej lub klinicznej (w przygotowaniu); zna zaawansowaną metodologię badań w tym zakresie	P7U_W	P7S_WG
K_W07	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia przede wszystkim w aspekcie psychologicznym, ale także biologicznym, osobowym i społecznym, uwzględniając jego złożony charakter	P7U_W	P7S_WG
K_W08	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach istotnych z punktu widzenia procesów rozwojowych, edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych	P7U_W	P7S_WG
K_W09	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucjach życia społecznego oraz zachodzących między nimi relacjach istotnych z punktu widzenia działalności zadaniowej człowieka	P7U_W	P7S_WG
K_W10	zna i rozumie wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, profilaktycznych i terapeutycznych	P7U_W	P7S_WK
K_W11	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w obrębie normy, dysfunkcji i patologii	P7U_W	P7S_WG
K_W12	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat metod i narzędzi gromadzenia, analizowania i interpretowania danych służących wyjaśnianiu różnorodnych zjawisk psychologicznych oraz weryfikacji hipotez badawczych w prowadzonej pracy naukowej	P7U_W	P7S_WG
K_W13	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę o różnych środowiskach i grupach społecznych, ich specyfice, procesach w nich zachodzących oraz ich związkach z jakością funkcjonowania człowieka	P7U_W	P7S_WG

K_W14	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, profilaktycznej i terapeutycznej, pogłębioną w wybranych zakresach	P7U_W	P7S_WG
K_W15	zna i rozumie wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu psychologa, w tym zasad ochrony praw autorskich i własności intelektualnej oraz rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7U_W	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI Absolwent potrafi:			
K_U01	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów psychologicznych	P7U_U	P7U_UW
K_U02	potrafi wykorzystywać i integrować posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów rozwojowych, wychowawczych, opiekuńczych, profilaktycznych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania działań praktycznych	P7U_U	P7S_UW
K_U03	potrafi sprawnie komunikować i porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych oraz z wykorzystaniem języka obcego (poziom B2+ i terminologia specjalistyczna) ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców – ze specjalistami w zakresie psychologii, z innymi specjalistami, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych; a także prowadzić debatę w dyskursie naukowym odpowiednio uzasadniając swoje stanowisko	P7U_U	P7S_UK
K_U04	potrafi w sposób klarowny, spójny i precyzyjny wypowiadać się w mowie i na piśmie, posiada umiejętność konstruowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień psychologicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku psychologii, jak i innych dyscyplin naukowych; wykorzystując w tym celu również język obcy (poziom B2+ i terminologia specjalistyczna), także w prowadzeniu debaty naukowej	P7U_U	P7S_UK
K_U05	potrafi wykorzystywać pogłębione umiejętności prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierania ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etyki zawodowej	P7U_U	P7S_UK
K_U06	potrafi wykorzystywać rozwinięte umiejętności badawcze: rozróżnia orientacje w metodologii badań psychologicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i konstruuje narzędzia badawcze; opracowuje, prezentuje i twórczo interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny psychologii; a także kierować pracą w tym zakresie	P7U_U	P7S_UW
K_U07	potrafi wykorzystywać pogłębione umiejętności obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania złożonych zjawisk psychologicznych oraz analizowania motywów i mechanizmów ludzkich zachowań	P7U_U	P7S_UW
K_U08	potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych	P7U_U	P7S_UW
K_U09	potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów psychologicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych; z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów	P7U_U	P7S_UW
K_U10	potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności psychologicznej sposób postępowania, potrafi dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT)	P7U_U	P7S_UW
K_U11	potrafi twórczo animować prace nad własnym rozwojem osobowościowym i zawodowym, a także do działania na rzecz uczenia się przez całe życie, samodzielnie planując własne uczenie się i rozwój a także ukierunkowywać innych w tym zakresie	P7U_U	P7S_UU
K_U12	potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole, ukierunkowując innych na cele rozwojowe	P7U_U	P7S_UO
K_U13	potrafi identyfikować dylematy etyczne i rozwiązywać je zgodnie z normami i zasadami etyki zawodu psychologa	P7U_U	P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Absolwent jest gotów:			
K_K01	jest gotów do krytycznej analizy poziomu swojej wiedzy i umiejętności, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz ciągłego rozwoju osobowego, osobistego i zawodowego	P7U_K	P7S_KR
K_K02	jest gotowy do podejmowania zobowiązań społecznych, wyzwań zawodowych i osobistych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i	P7U_K	P7S_KR

	zespołowych działań profesjonalnych w zakresie psychologii; angażuje się we współpracę i inicjuje działania na rzecz interesu publicznego		
K_K03	jest gotów doceniać znaczenie psychologii dla rozwoju jednostki i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy z zakresu studiowanej dyscypliny naukowej i budowania warsztatu pracy psychologa z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, a także korzystać z opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu	P7U_K	P7S_KK
K_K04	jest gotów utożsamiać się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce psychologicznej, odznacza się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań psychologicznych, uwzględniając zasady myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7U_K	P7S_KO
K_K05	jest gotów do zachowania się w sposób profesjonalny i do przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą; poszukuje optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań psychologicznych, realizując w ten sposób działania na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego	P7U_K	P7S_KR
K_K06	jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych	P7U_K	P7S_KO
K_K07	jest gotów do wrażliwego analizowania problemów psychologicznych, do komunikowania się – również w języku obcym – i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami nie będącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania psychologiczne, odpowiedzialnie pełniąc role zawodowe	P7U_K	P7S_KO
K_K08	jest gotowy do działania na rzecz zachowanie dziedzictwa kulturowego społeczności lokalnej, regionu, kraju, Europy i świata, i do uczestniczenia w życiu kulturalnym i dbać o kulturę projałkociową oraz kulturę współpracy	P7U_K	P7S_KO

3. WYMIAR, ZASADY I FORMA ODBYWANIA PRAKTYK ZAWODOWYCH, LICZBA ECTS DLA KIERUNKU STUDIÓW

Praktyka zawodowa jest integralną częścią programu kształcenia i przygotowania do pracy zawodowej i jest obowiązkowa dla wszystkich studentów jednolitych studiów magisterskich kierunku Psychologia. Praktyka zawodowa ma wymiar **100 godzin**, którym przyporządkowano **4 punkty ECTS**. Warunki zaliczania przez studentów efektów uczenia się uzyskanych podczas praktyk zawodowych określają obowiązujące akty prawne Lubelskiej Akademii WSEI oraz Program praktyk zawodowych dla kierunku Psychologia.

Praktyka może realizowana w wybranej przez studenta instytucji, której profil działania umożliwia studentowi zrealizowanie celów opisanych w programie praktyk zawodowych oraz osiągnięcie przypisanych kierunkowych efektów kształcenia. Student może samodzielnie wskazać podmiot, w którym chce odbywać praktykę zawodową lub skorzystać z oferty praktyk zawodowych, przedstawionej przez Uczelnię. Praktyka zawodowa realizowana jest w szczególności w poradniach psychologicznych i psychologiczno-pedagogicznych, placówkach ochrony zdrowia, centrach zdrowia psychicznego, ośrodkach interwencji kryzysowej, placówkach edukacyjnych i wychowawczych, instytucjach pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych, działach HR przedsiębiorstw, sądach, zakładach karnych i innych instytucjach związanych z pomocą psychologiczną;

Nadzór ze strony instytucji nad odbywanymi przez studentów praktykami sprawuje Zakładowy Opiekun Praktyki Studenckiej. Musi nim być psycholog zatrudniony w miejscu, gdzie student odbywa praktykę lub psycholog prowadzący działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług psychologicznych. Nadzór ze strony Uczelni nad odbywanymi przez studentów praktykami sprawuje Opiekun Studenckich Praktyk Zawodowych, do którego należy: akceptacja wybranego przez studenta organizatora praktyki; kontrola postępów nauczania i dyscypliny studenta w czasie trwania praktyki; rozliczenie studenta z realizacji programu praktyki; dokonanie odpowiedniego wpisu do dokumentacji przebiegu studiów. Praktyka kończy się przygotowaniem wymaganej dokumentacji, obejmującej dziennik praktyk, opinię Zakładowego Opiekuna Praktyki Studenckiej oraz pracę zaliczeniową w formie: studium przypadku, sondażu diagnostycznego lub programu profilaktycznego bądź edukacyjnego.

4. WYBÓR MODUŁÓW ZAJĘĆ PRZEZ STUDENTÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE STUDIÓW

Liczba punktów ECTS, którą Student uzyskuje, realizując zajęcia wybieralne (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS):

112 pkt ECTS (co stanowi 37,3% ogólnej liczby punktów ECTS w programie studiów)

Do modułów wybieralnych zostały zaliczone:

- Język obcy z elementami języka specjalistycznego
- Moduł specjalnościowy A
- Moduł specjalnościowy B
- Moduł specjalnościowy C
- Moduł specjalnościowy D
- Moduł specjalnościowy E
- Moduł specjalnościowy F
- Wykłady fakultatywne (5 wykładów)
- Seminarium i obrona pracy dyplomowej

5. LICZBA PUNKTÓW ECTS KSZTAŁTUJĄCA WIEDZĘ I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z PROWADZONĄ NA KIERUNKU DZIAŁALNOŚCIĄ NAUKOWĄ W DISCYPLINIE LUB DISCYPLINACH W PROGRAMIE STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

W programie studiów o profilu ogólnoakademickim na kierunku Psychologia - jednolite studia magisterskie, określono 213 punktów ECTS, kształtujących wiedzę i umiejętności związane z prowadzoną na kierunku działalnością naukową, które stanowią 71% ogólnej liczby punktów ECTS w programie studiów.

5. ZAJĘCIA LUB GRUPY ZAJĘĆ WRAZ Z PRZYPISANIEM DO NICH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWYCH ZAPEWNIAJĄCYCH UZYSKANIE TYCH EFEKTÓW

MODUŁY OGÓLNOUCZELNIANE							
Lp.	Moduł/ Przedmiot:	Efekty uczenia się w zakresie:			Treści programowe:	Forma zaliczenia (ZAO, EGZ)	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
		wiedzy	umiejętności	kompetencji społecznych			
1.	Moduł ogólny	K_W01 K_W04 K_W06	K_U02 K_U05 K_U18	KK_K02 KK_K04	Wykłady A: Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrona własności intelektualnej 1. Podstawowe pojęcia z zakresu BHP i ochrony środowiska naturalnego oraz regulacje prawne. 2. Podstawowe zasady bezpiecznej i higienicznej pracy oraz nauki. 3. Bezpieczeństwo pracy - obowiązki pracodawcy i pracownika. 4. Zagrożenia na stanowisku pracy i metody ich eliminowania lub ograniczania, ergonomia, wypadki przy pracy, choroby zawodowe. 5. Ochrona przed szkodliwym wpływem wykonywanego zawodu na stan zdrowia i środowisko naturalne. 6. Pojęcie i źródła prawa własności intelektualnej. Dobra niematerialne jako przedmiot ochrony. 7. Własność przemysłowa – rodzaje dóbr. Podstawowe zasady ochrony prawnej. 8. Prawo autorskie i prawa pokrewne. Przedmiot ochrony prawa autorskiego - pojęcie utworu, rodzaje utworów (opracowania cudzych utworów, utwory inspirowane), przesłanki ochrony. 9. Licencje w branży IT. 10. Sankcje z tytułu naruszania dóbr własności intelektualnej objętej ochroną prawną. 11. Organizacja Biblioteki WSEI – zasady udostępniania zbiorów bibliotecznych na miejscu i do użytku zewnętrznego. 12. Korzystanie z materiałów źródłowych z poszanowaniem zasad prawa autorskiego.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Zadania praktyczne

					Wykłady B: Systemy informatyczne Lubelskiej Akademii WSEI 1. Wirtualny Dziekanat. 2. Platforma e-learningowa WSEI. 3. Pakiety biurowe typu Open Source. 4. Podstawowe zagadnienia sieci i cyberbezpieczeństwo		
2.	Moduł społeczny	KW_01 KW_02 KW_06 KW_10 KW_13 KW_14 KW_16	K_U01 K_U02 K_U03 K_U04 K_U08 K_U09 K_U10 K_U14 K_U20	KK_U01 KK_U02 KK_U03 KK_U04 KK_U05 KK_U06	Wykłady A: Socjologia 1. Socjologia jako nauka, jej miejsce w systemie nauk, ujęcia terminologiczne, historia socjologii. 2. Subdyscypliny socjologii i ich znaczenie dla teorii socjologii i jej praktyki. 3. Teorie i perspektywy socjologiczne. 4. Społeczeństwo i jego geneza, cechy charakterystyczne. Sekwencja jednostka > grupa społeczna > społeczeństwo. 5. Znaczenie ról społecznych i statutu społecznego. Istota i typy socjalizacji. 6. Funkcje socjologii a rodzina. 7. Rodzina jako podstawowa komórka społeczna. Ewolucja, zróżnicowanie i jej wpływ na proces socjalizacji. 8. Socjologia a pedagogika. Wykazanie istotnych związków, znaczenie współpracy i współdziałania obu nauk w obszarze teorii i praktyki. 9. Człowiek twórcą i tworem kultury oraz istotą społeczną. socjologia a antropologia kulturowa. 10. Zjawiska i procesy społeczne. Ruchliwość i ruchy społeczne. Zmiana społeczna, rozwój i postęp. 11. Człowiek w społeczności lokalnej i społeczeństwie globalnym, czyli od wioski lokalnej do globalnej. Wykłady B: Wprowadzenie do pedagogiki 1. Pedagogika jako nauka - jej miejsce w systemie nauk, historia pedagogiki, pedagogika jako nauka teoretyczna, empiryczna i praktyczna. 2. Terminologia - podstawowe pojęcia pedagogiki: wychowanie, kształcenie, edukacja, nauczanie, nauczyciel, wychowawca, pedagogika, pedagog. 3. Kierunki pedagogiczne, dyscypliny naukowe w pedagogice (subdyscypliny) oraz nauki współdziałające z pedagogiką. Pedagogika jako nauka o charakterze interdyscyplinarnym. 4. Struktura procesu wychowania, definicje wychowania, metody i cele wychowania, dziedziny	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Kolokwium pisemne • Projekt • Analiza tekstu

					wychowania tj. wychowanie zdrowotne, moralne, umysłowe, estetyczne. 5. Pedagogika personalistyczna. Współczesne paradygmaty pedagogiki. 6. Autorytety pedagogiki (praktyki i teorii pedagogicznej) - przeszłość i teraźniejszość, ich poglądy naukowe, publikacje, wzorce dla współczesnej pedagogiki. 7. Pedagogika a antypedagogika. 8. Aksjologia pedagogiczna - postawy, wartości jako wyznaczniki i predykatory oddziaływań pedagogicznych - znaczenie aksjologii pedagogicznej we współczesnej rzeczywistości oświatowej i społecznej.		
3.	Język obcy z elementami języka specjalistycznego (Język angielski)	K_W01	K_U03 K_U04	K_K01	Ćwiczenia: Semestr I 1. Cząsy gramatyczne – powtórzenie i rozwinięcie wybranego materiału o nowe zastosowania 2. Tworzenie pytań o podmiot i dopełnienie 3. Język korespondencji: formalny i nieformalny list, email 4. Rodzina i relacje międzyludzkie – ćwiczenia leksykalne oraz typowe kolokacje 5. Słabe i mocne formy czasowników posiłkowych 6. Modele intonacji w formach pytających 7. Jak pisać i mówić płynniej – łączniki zdań 8. Zasady pisania krótkich artykułów prasowych 9. Formalne i nieformalne zwroty grzecznościowe na przykładzie rozmowy telefonicznej 10. Opis stanowiska pracy – ćwiczenia leksykalne 11. Język specjalistyczny - kierunkowy Ćwiczenia: Semestr II 1. Cząsy gramatyczne - powtórzenie i rozwinięcie wybranego materiału o nowe zastosowania 2. Jak powiedzieć to samo, ale inaczej - parafrazowanie wypowiedzi 3. Postawy i stereotypy – struktury porównawcze, regularne i nieregularne stopniowanie przymiotników, przymiotniki mocne 4. Konstrukcje: used to, get used to, would rather and wish 5. Czasowniki modalne wyrażające umiejętność, zdolność i konieczność 6. Pytania pozorne – wyrażanie prośby 7. Podróże i środki transportu – słownictwo tematyczne	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Kolokwium • Test • Zadanie domowe • Prezentacja grupowa • Aktywność na zajęciach

				8. Język sugestii, sposoby komentowania i opiniowania 9. List aplikacyjny i cv – forma i zasady jego tworzenia 10. 10. Rzeczowniki wieloznaczne na przykładzie cech osobowych 11. Zasady pisanie krótkich artykułów reklamowych 12. Charakterystyka wypowiedzi pisemnych w esejach typu „za i przeciw” 13. Język specjalistyczny Ćwiczenia: Semestr III 1. Cząsy gramatyczne - powtórzenie i rozwinięcie wybranego materiału o nowe zastosowania 2. Okresy warunkowe 3. Kauzatywne użycie czasownika „have” i „get” 4. Hipotetyczność sytuacji – emocje i udzielanie rad – zadania leksykalno-gramatyczne 5. Czasowniki złożone 6. Przyimki i wyrażenia przyimkowe 7. Kwantyfikatory 8. Strona bierna 9. Zdania złożone podrzędnie i nadrzędnie 10. Recenzja książki, filmu, ulubionej strony internetowej – zdania złożone i zasady tworzenia paragrafów 11. Język specjalistyczny Ćwiczenia: Semestr IV 1. Cząsy gramatyczne - powtórzenie i rozwinięcie wybranego materiału o nowe zastosowania 2. Mowa zależna 3. Formy czasownikowe – wyrażenia bezokolicznikowe i gerundialne 4. Media, wydarzenia bieżące i historyczne – leksyka 5. Słowotwórstwo – przedrostki i przyrostki na przykładzie terminologii ochrony środowiska i ekologii 6. Wybrane zagadnienia kulturowe, 7. Praca i zatrudnienie – zadania leksykalne 8. Technika i współczesne rozwiązania techniczne zadania leksykalne 9. Zwroty idiomatyczne 10. Struktury emfatyczne 11. Język specjalistyczny		
--	--	--	--	---	--	--

4.	Wychowanie fizyczne	K_W07	K_U07	K_K06	Ćwiczenia: 1. Zapoznanie studentów z zasadami bezpieczeństwa podczas ćwiczenia (przygotowanie odpowiedniego stroju, stanowiska do ćwiczeń); poinformowanie studentów o wymaganiach na zaliczenie przedmiotu; Omówienie znaczenia ruchu dla zdrowia człowieka – prezentacja „Ruch to życie, ruch to zdrowie” 2. Ćwiczenia gibkościowe – rozciągające podstawowe grupy mięśniowe. Omówienie znaczenia rozgrzewki i odpowiedniego obuwia podczas wykonywania ćwiczeń; prezentacja „Walory rekreacyjnego biegania. 3. Ćwiczenia rozciągające – mm. tylnej części kończyn dolnych, odwodzicieli, przywodzicieli, zginaczy biodrowych, klatki piersiowej i barków. Technika bezpiecznego rozciągania mięśni – stretching; prezentacja „Odżywiamy się zdrowo i regularnie”. 4. Ćwiczenia ogólnorozwojowe, jako przygotowanie ogólne poszczególnych partii mięśniowych do wysiłku - tabata. Prezentacja „Formy aktywności fizycznej” 5. Ćwiczenia wzmacniające mięśnie obręczy barkowej – tabata. Prezentacja „Przyczyny otyłości człowieka”. 6. Ćwiczenia wzmacniające mięśnie klatki piersiowej – tabata. Prezentacja „Zasady zapobiegania otyłości”. 7. Ćwiczenia wzmacniające mięśnie nóg – tabata. Prezentacja „Charakterystyka współczesnych chorób cywilizacyjnych”. 8. Ćwiczenie mięśni brzucha (prostych, skośnych, praca mieszana) – tabata. Prezentacja „Zdrowe odżywianie” 9. Ćwiczenie mięśni grzbietu – tabata. Prezentacja „Zdrowie to wspólna sprawa”. 10. Ćwiczenia ogólnorozwojowe wzmacniające mięśnie obręczy biodrowej i barkowej – tabata. Prezentacja „Narkotyki i substancje psychoaktywne w życiu człowieka”. 11. Ćwiczenia ogólnorozwojowe wzmacniające mięśnie brzucha i grzbietu – tabata. Prezentacja, „Kiedy będę pacjentem.....” 12. Ćwiczenia ogólnorozwojowe wzmacniające mięśnie posturalne – tabata. Prezentacja „ Lepiej zapobiegać niż leczyć”. 13. Ćwiczenia ogólnorozwojowe wzmacniające mięśnie rąk i nóg – tabata. Prezentacja „Wpływ degradacji środowiska naturalnego na zdrowie człowieka”.	ZAL	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Aktywność na zajęciach
----	---------------------	-------	-------	-------	--	-----	---

					14. Ćwiczenia ogólnorozwojowe wzmacniające mięśnie obręczy barkowej – tabata. Prezentacja „Stereotypy i uprzedzenia”. 15. Ćwiczenia ogólnorozwojowe wzmacniające mięśnie obręczy biodrowej – tabata. Prezentacja „Jak sobie radzić z krytyką”. Zaliczenie i podsumowanie osiągnięć studentów po realizacji wychowania on-line.		
MODUŁY PODSTAWOWE							
5.	Moduł filozoficzno-etyczny	K_W01 K_W03 K_W15	K_U04 K_U05 K_U13	K_K01 K_K05	Wykłady: 1. Powstanie filozofii, nauka tzw. Siedmiu Mędrców 2. Elementy filozofii Dalekiego Wschodu: Indie i Chiny 3. Jończycy (Tales, Anaksymander, Anaksymenes) 4. Sokrates i Intelktualizm etyczny 5. Platon (teoria duszy, teoria poznania, metafora jaskini, idealistyczna koncepcja świata) 6. Arystoteles (psychologia poznania, materia i forma, tzw. Pierwsza przyczyna) 7. .Nakreślenie poszczególnych nurtów filozofii w późniejszych okresach jej rozwoju. Ćwiczenia: 1. Znajomość podstawowych tekstów normujących zasady etyki zawodowej psychologa 2. Etyczna wrażliwość psychologa 3. Podstawowe zasady, które powinny być respektowane przez psychologa 4. Zawieranie kontraktu w pracy z klientem 5. Poufność w pracy psychologa	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Kolokwium z lektury • Kolokwium z treści wykładowych • Prezentacja
6.	Moduł psychologiczny	K_W02 K_W07 K_W11	K_U05 K_U06	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Dzieje lokalizacji „duszy” 2. Lokalizacja funkcji psychicznych 3. Przedmiot i zadania psychologii 4. Główne kierunki i nurty psychologiczne ich założenia metodologiczne. 5. Problem psychofizyczny. Biologiczne i społeczne uwarunkowania psychologii. 6. Plastyczność mózgu. 7. Czynniki warunkujące kształtowanie obrazu rzeczywistości 8. Czynności poznawcze i procesy emocjonalne 9. Kod ograniczony – język sieci 10. Osobowość, temperament, ja i tożsamość 11. Asertywność 12. Świadomość, samoświadomość, metaświadomość 13. Język – mowa - komunikacja	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test wiedzy • Kolokwium

					14. Znaczenie języka dla funkcjonowania człowieka 15. Etyczne problemy badań psychologicznych i zawodu psychologa		
					Ćwiczenia: 1. Metody badawcze w psychologii 2. Test psychologiczny: rodzaje testów psychologicznych, przebieg badania i sposoby opracowania wyników. 3. Eksperyment naturalny i laboratoryjny – porównanie i specyfika zastosowania. 4. Obserwacja jako metoda psychologiczna: rodzaje obserwacji, zastosowanie oraz sposoby rejestrowania danych obserwacyjnych. 5. Rozmowa i wywiad jako metody psychologiczne: rodzaje, charakterystyka, struktura i przebieg, zastosowanie. 6. Ankieta i kwestionariusz – podobieństwa i różnice, konstrukcja i zastosowanie. 7. Konstruowanie pytań (rodzaje pytań) w ankietach i kwestionariuszach oraz sposoby udzielania odpowiedzi. 8. Umiejętność korzystania z fachowej literatury.		
7.	Biologiczne podstawy zachowań	K_W02 K_W07 K_W11	K_U05 K_U06	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Rozwój i plastyczność układu nerwowego, uszkodzenia mózgu, procesy regeneracyjne. 2. Współczesne metody badania mózgu. 3. Zachowania prozdrowotne. 4. Rytmny człowiek, sen i czuwanie, zaburzenia snu, marzenia senne. 5. Regulacja wewnętrzna (temperatura, pragnienie, łaknienie). 6. Procesy motoryczne sterowanie ruchem, zaburzenia sterowania ruchem. 7. Uczenie się i pamięć – biologiczne uwarunkowania. 8. Zaburzenia pamięci. 9. Zachowania emocjonalne - podłoże biologiczne emocji 10. Język – geneza, rozwój, zaburzenia. Ćwiczenia: 1. Komórki nerwowe. 2. Wymiana informacji w synapsach. 3. Anatomia i funkcje układu nerwowego. 4. Gruczoły wydzielania wewnętrznego.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Kolokwium • Test • Aktywność na zajęciach

					5. Układy sensoryczne.		
8.	Statystyka w psychologii	K_W01 K_W12	K_U01 K_U02 K_U06 K_U10	K_K01 K_K02 K_K03	Wykłady: 1. Podstawy statystyki. 2. Opis statystyczny. 3. Korelacja. 4. Regresja. 5. Wnioskowanie statystyczne - podstawy wnioskowania statystycznego. 6. Wnioskowanie statystyczne - test t-Studenta. 7. Wnioskowanie statystyczne - porównania wielokrotne. 8. Współczynniki korelacji. 9. Analizy wielozmiennowe, modele eksploracyjne i metaanalizy. Ćwiczenia: 1. Informacje wprowadzające, przygotowanie danych, kodowanie danych, opis zmiennych, formatowanie zmiennych. 2. Moduły składowe i obsługa pakietu SPSS. 3. Rodzaje danych i adekwatne do nich statystyki opisowe. 4. Wizualizacja wyników analiz statystycznych na wykresach. 5. Miary siły związku – obliczanie. 6. Równanie regresji - obliczanie, wykorzystanie. 7. Wnioskowanie statystyczne 1 – dobór testów, ocena spełnienia założeń, testy nieparametryczne. 8. Wnioskowanie statystyczne 2 – testy parametryczne. 9. Wnioskowanie statystyczne 3 – analiza wariancji. 10. Analizy wielozmiennowe i eksploracyjne – demonstracja	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Kolokwia etapowe • Zadanie problemowe
9.	Metodologia badań psychologicznych	K_W01 K_W03 K_W05	K_U02 K_U04 K_U06 K_U13	K_K01 K_K07	Wykłady: 1. Poznanie naukowe 2. Pojęcia, definicje, twierdzenia 3. Problemy, hipotezy 4. Zmienne i wskaźniki 5. Badania eksperymentalne i korelacyjne 6. Pomiar i błędy pomiaru w psychologii 7. Etyka badania naukowego Ćwiczenia: 1. Wprowadzenie do postępowania badawczego. 2. Określanie i wybieranie zagadnień do eksploracji naukowej	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Testy komputerowe • Sprawdziany etapowe • Praca zaliczeniowa

					3. Gromadzenie wiedzy teoretycznej o wybranym zagadnieniu 4. Problemy i hipotezy badawcze 5. Zmienne i wskaźniki, operacjonalizacja 6. Badania eksperymentalne – procedura eksperymentalna 7. Badania korelacyjne 8. Pomiar i błąd pomiaru 9. Etyczne zasady prowadzenia badań naukowych w psychologii 10. Planowanie i prowadzenie badań 11. Analiza wyników badań, weryfikacja hipotez, formułowanie wniosków 12. Formy przedstawiania wyników i redagowania opracowań naukowych		
--	--	--	--	--	---	--	--

10.	Historia myśli psychologicznej	K_W02 K_W03 K_W09	K_U02 K_U05 K_U08	K_K03 K_K04 K_K05	Wykłady: 1. Historia i uwarunkowania metodologiczne psychologii klasycznej: psychologia a antropologia, filozofia, psychologia nowożytna, początki naukowej psychologii 2. Niepsychologiczne teorie dotyczące życia psychicznego człowieka i mechanizmów nim rządzących; Wpływ innych dyscyplin naukowych na psychologię 3. Formułowanie i analiza problemów badawczych w podejściu interdyscyplinarnym (nauki humanistyczne, społeczne, przyrodnicze). 4. Metody i narzędzia badawcze oraz udział studentów w analizie historii myśli psychologicznej. 5. Behawioryzm: założyciele i główne założenia behawioryzmu; Neobehawioryzm: uzupełnienie schematu S-R, różnicowanie schematu S-R, poglądy BF. Skinnera i E. Tolmana, warunkowanie instrumentalne. 6. Psychoanaliza S. Freuda: biografia i główne założenia psychoanalizy, terapia psychoanalityczna, mechanizmy obronne. 7. Psychologia analityczna C. Junga: biografia i główne założenia psychologii analitycznej, archetypy i symbole, introwersja, ekstrawersja. 8. Psychologia indywidualna A. Adlera: biografia i główne założenia psychologii indywidualnej, instynkt mocy, ośrodki adlerowskie. 9. Neopsychoanaliza E. Fromma: biografia i główne założenia, wkład do psychologii humanistycznej; Neopsychoanaliza K. Horney: biografia i główne założenia, krytyka założeń psychoanalizy S. Freuda. 10. Główne założenia teorii <i>Gestalt</i> i jej wkład w rozwój psychologii percepcji. 11. Psychologia humanistyczna: prezentacja poglądów: G. Allport, R. May, A. Maslow, C. Rogers, koncepcja człowieka i terapia humanistyczna. 12. Psychologia poznawcza: charakterystyka teorii i koncepcji w psychologii poznawczej, współczesny stan psychologii poznawczej. 13. Rozwój potencjału człowieka w psychologii pozytywnej 14. Historia myśli psychologicznej w Polsce: początki myśli psychologicznej, okres odrodzenia, średniowiecza, oświecenia i początki naukowej psychologii.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test • Prezentacja • Sprawdzian praktyczny
-----	---------------------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	--	-----	---

MODUŁY KIERUNKOWE							
11.	Procesy poznawcze	K_W01 K_W04 K_W11 K_W12	K_U01 K_U07 K_U08	K_K01 K_K06	Wykłady: - Procesy poznawcze - Wprowadzenie - Podstawowe sposoby rozumienia procesów poznawczych - Reprezentacje poznawcze - Wyobrażenia ; Wyobrażenia ; Obrazy umysłowe - Pojęcia - Metody badania przebiegu procesów poznawczych - Percepcja - Podstawowe pojęcia: Bodziec, Wrażenie, Spostrzeżenie - Psychofizyka wrażeń: - Analiza procesu spostrzegania - Kluczowe podejścia: Wyodrębnianie cech (proces „dół-góra”) i Synteza percepcyjna (proces „góra-dół”) - Spostrzeganie jako proces kategoryzacji - Gotowość percepcyjna - Teorie percepcji - Uwaga - Podstawowe pojęcia: uwaga vs świadomość - Procesy przeduwagowe - Funkcje uwagi - Teorie uwagi - Czynności automatyczne i kontrolowane - Kontrola poznawcza – definicja - Formy kontroli poznawczej: - Automatyzacja - Kontrola vs Automatyzacja - Teoria kontinuum - Procesy hamowania - Pamięć - Rodzaje pamięci - Fazy procesu pamięciowego - Zapominanie - Modele pamięci - Pamięć autobiograficzna - Myślenie i rozwiązywanie problemów - Podstawowe rodzaje myślenia - Składniki procesu myślowego - Rozumowanie - Rozwiązywanie problemów - Struktura sytuacji problemowej - Rodzaje problemów - Fazy rozwiązywania problemów - Przeszkody w rozwiązywaniu problemów	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Egzamin testowy - Projekt badawczy - Aktywność na zajęciach

					Czynniki ułatwiające rozwiązywanie problemów		
					Ćwiczenia: Ćwiczenia podzielone są na 2 części: teoretyczną i praktyczną. Część teoretyczna obejmuje: - Omówienie badania eksperymentalnego jako narzędzia badawczego wykorzystywanego w psychologii poznawczej: podstawowe pojęcia badania eksperymentalnego – pytanie badawcze, zmienne, hipotezy, przykłady badań eksperymentalnych. Część praktyczna obejmuje: Przygotowanie oraz wykonanie na zajęciach projektów badawczych (jeden wskazany przez prowadzącego i jeden według pomysłu własnego) dotyczących wybranego problemu z obszaru tematyki omawianej na wykładach. Elementy składowe projektu, to: - zaprojektowanie badania - przygotowanie narzędzi i materiałów badawczych - przeprowadzenie praktycznych badań - przygotowanie raportu z badań - prezentacja uzyskanych wyników		
12.	Emocje i motywacja	K_W01 K_W07 K_W09 K_W11	K_U02 K_U04 K_U05 K_U07 K_U08 K_U09 K_U10	K_K01 K_K02 K_K03 K_K04 K_K06 K_K07 K_K08	Wykłady: - Nastrój, emocje, afekt, pobudzenie, uczucia: problemy definicyjne, różnice i związki; - Wybrane teorie emocji: klasyczne teorie emocji, poznawcze teorie emocji; - Emocje podstawowe i pochodne: kołowy model afektu Russella, klasyfikacja emocji według Plutchnika, psychologiczna charakterystyka wybranych emocji; - Czynniki i procesy wywołujące emocje: czynniki uniwersalne i czynniki indywidualne; - Ekspresja emocji: ekspresja mimiczna, kulturowe aspekty ekspresji emocji, kontrolowanie ekspresji emocji; - Emocje a procesy poznawcze i działanie: emocje a poznanie, emocje a motywacja, emocje a zachowania społeczne;	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Egzamin testowy - Kolokwium - Prezentacja - Aktywność

				7. Różnice rozwojowe i indywidualne w reagowaniu emocjonalnym: zmiany rozwojowe w czynnikach wyzwalających, ekspresji, rozpoznawaniu i regulacji emocji, różnice indywidualne uwarunkowane temperamentalnie, związek płci z emocjami, inteligencja emocjonalna; 8. Zaburzenia emocji: nadmierne nasilenie emocji, osłabienie/stępienie emocji, dezorganizacja emocji; 9. Podstawowe podejścia do motywacji: etologiczne, psychodynamiczne, behawiorystyczne, poznawcze, humanistyczne, topologiczne; 10. Mechanizmy leżące u podstaw motywacji: procesy efektywne jako mechanizm motywacyjny, procesy poznawcze jako mechanizm motywacyjny; 11. Motywacja w przebiegu zachowania: uruchomienie zachowania, podtrzymanie aktywności, zakończenie działania, zaniechanie działania; 12. Motywacja wewnętrzna i zewnętrzna: czynniki wzmacniające i czynniki osłabiające; 13. Motywacja samo aktualizacji; 14. Konflikty motywacyjne.		
				Ćwiczenia: 1. Mechanizmy wzbudzania emocji: aspekt psychologiczny, aspekt biologiczny, integracja obu podejść (systemy: neuronalny, sensomotoryczny, motywacyjny i poznawczy) 2. Emocje wzbudzane w sposób uświadamiany i nieuświadamiany przez podmiot 3. Automatyczna i podmiotowa regulacja emocji i nastroju 4. Autodiagnoza sfery emocjonalnej 5. Diagnoza emocji grupy zadaniowej 6. Emocje a wysoka wrażliwość 7. Motywacja osiągnięć (aspekty rozwojowe i kulturowe) 8. Motywacje związane z obrazem własnej osoby 9. Motywacja zadaniowa 10. Plany działania 11. Motywacje symultaniczne i hierarchiczne 12. Rola innych ludzi w procesach motywacyjnych 13. Emocje i wysoka wrażliwość.		

13.	Osobowość	K_W01 K_W03 K_W12	K_U01 K_U02 K_U06	K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Specyfika nauki o osobowości, historia dyscypliny, założenia podejścia badawcze i sposoby poznawania osobowości, główne kontrowersje, podstawowe pytania i dylematy psychologii osobowości. 2. Zarys teorii psychodynamicznej: klasyczna psychoanaliza S. Freuda, inspiracje i kontrowersje wokół psychoanalizy; psychologia analityczna C. G. Junga; założenia. 3. Teorie relacji z obiektem i psychodynamiczna teoria Ja. 4. Neopsychanaliza, współczesna psychoanaliza. 5. Psychologia indywidualna; wg. A. Adlera. 6. Psychologia osobowości jako nauka humanistyczna wg G. W. Allporta. 7. Teoria cech: hierarchiczny model cech osobowości wg H. J. Eysencka. 8. Koncepcja „Wielkiej Piątki”. 9. Teorie uczenia się i społeczno-kognitywne. 10. Teorie poznawcze. 11. Społeczno-kognitywna teoria A. Bandury. 12. Teorie socjobiologiczne. 13. Psychologia humanistyczna. 14. Psychologia egzystencjalna i narracyjna. Ćwiczenia: 1. Ogólne zasady interpretacji wyników badań kwestionariuszowych - reguły interpretacji wyników testowych (psychometryczne, wynikające z doświadczenia diagnostycznego). 2. Wybrane modele struktury osobowości - model struktury osobowości R. Cattella. Omówienie i prezentacja wybranych metod. 3. Wybrane modele struktury osobowości - trójczynnikiowa teoria osobowości H. Eysenck'a. Omówienie i prezentacja wybranych metod. 4. Wybrane modele struktury osobowości - pięcioczynnikowy model osobowości P. Costy i R. McCrae. Omówienie i prezentacja wybranych metod. 5. Pięcioczynnikowy model osobowości P. Costy i R. McCrae a czynniki wyodrębnione przez H. Eysencka i R. Cattell'a 6. Pojęcie Ja, samoocena jako wartościujący składnik Ja. Omówienie i prezentacja wybranych metod.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin testowy • Kolokwium • Praca zaliczeniowa
-----	------------------	-------------------------	-------------------------	----------------	---	-----	---

14.	Psychologia różnic indywidualnych	K_W03 K_W04 K_W07 K_W12	K_U01 K_U02 K_U06 K_U07	K_K03 K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Przedmiot psychologii różnic indywidualnych i jego diagnoza. Początki i rozwój psychologii różnic indywidualnych. 2. Podstawowe kategorie opisowe różnic indywidualnych. Determinanty różnic indywidualnych. Geny czy środowisko - co kształtuje „naturę” człowieka? Genetyka zachowania. 3. Wprowadzenie w problematykę temperamentu. Przegląd koncepcji typologicznych – od Pawłowa do Strelaua. Temperament a różnice indywidualne. 4. Wybrane modele i teorie inteligencji – analiza porównawcza z uwzględnieniem atutów i ograniczeń poszczególnych klasyfikacji. Mechanizmy poznawcze i biologiczne leżące u podstaw inteligencji. 5. Inteligencja i zdolności: zagadnienia ogólne, typologie i inklinacje dla diagnozy jakościowej i ilościowej. Nowe kierunki w badaniach nad inteligencją. Inteligencje wielorakie. Problemy metodologiczne, związane z pomiarem inteligencji. Uzdolnienia jako elementy osobowości. Wprowadzenie do koncepcji inteligencji emocjonalnej. 6. Wprowadzenie do psychologii osobowości. Osobowość jako zespół cech: od Allporta do modelu Wielkiej Piątki. Teorie leżące u podstaw wyróżniania typów i wymiarów osobowości. Inne podejścia do osobowości – Freud, Kelly, Maslow. Wzory zachowania i ich implikacje dla życia człowieka. 7. Lęk – podstawowe koncepcje. Lęk jako stan i jako cecha. Znaczenie lęku w życiu człowieka.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin testowy • Kolokwium • Praca zaliczeniowa
-----	--	----------------------------------	----------------------------------	-------------------------	---	-----	---

					Ćwiczenia: 1. Temperament: związek z osobowością; temperament a zaburzenia psychiczne, temperament a zdolności. Specyfika różnic indywidualnych i ich związek z badaniami ilościowymi i jakościowymi. 2. Funkcjonalne znaczenie osobowości i temperamentu. Osobowość i temperament a potrzeby. 3. Inteligencja, jej struktura w ujęciu psychometrycznym oraz z perspektywy procesów poznawczych. Inteligencja a szybkość i efektywność wykonywania elementarnych zadań poznawczych. Rola adaptacyjna inteligencji w życiu codziennym. Metody pomiaru ilościowego i jakościowego. 4. Style poznawcze i style radzenia sobie. Style jako konstrukty psychologiczne podkreślające istnienie różnic indywidualnych w sposobach funkcjonowania człowieka. Konsekwencje dla funkcjonowania człowieka. 5. Różnice indywidualne a wartości. 6. Uzdolnienia jako elementy osobowości. Uzdolnienia a inteligencja, wpływ specjalnych i uzdolnień twórczych na osiągnięcia ludzkie. Metody pomiaru ilościowego i jakościowego. 7. Omówienie i prezentacja wybranych metod stosowanych w omawianych obszarach psychologii różnic indywidualnych. Prezentacja wyników badań własnych.		
15.	Psychologia rozwoju człowieka	K_W07 K_W11	K_U02 K_U07	K_K01 K_K03	Wykłady: 1. Podstawy psychologii rozwoju człowieka. Podstawowe pojęcia – definicje. Operacjonalizacja pojęć związanych z rozwojem człowieka: rozwój, wzrost, zmiana rozwojowa, dojrzewanie, dorastanie. Praktyczne zastosowanie wiedzy z zakresu psychologii rozwoju człowieka. 2. Krótka historia badań nad rozwojem: Obraz dziecka i dzieciństwa w różnych nurtach psychologii tradycyjnej (psychoanaliza, behawioryzm, natywizm, kognitywizm) i „wieku XX – wieku dziecka”. Na jakie pytania odpowiada a na jakie	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Prezentacja • Projekt badawczy • Aktywność na zajęciach

					poszukuje odpowiedzi współczesna psychologia rozwoju człowieka? 3. Naukowe poznawanie rozwoju człowieka: zasady etyki badań nad rozwojem; odpowiedzialność psychologa i prawa osób badanych. 4. Metody badania rozwoju: metody samoopisowe, metoda kliniczna, obserwacja, eksperymenty w psychologii rozwoju człowieka, studium przypadku, metoda etnograficzna, metody psychofizjologiczne 5. Strategie prowadzenia badań i metody zbierania danych nad procesem i efektami rozwoju. Wykrywanie związków w badaniach nad rozwojem, poszukiwanie przyczyn i analiza skutków. Schemat korelacyjny, eksperymentalny, przekrojowy w badaniach nad rozwojem. 6. Motywy prowadzenia badań nad rozwojem: natura – wychowanie; aktywność – pasywność; ciągłość – nieciągłość rozwoju; holistyczne podejście do rozwoju. 7. Wielowymiarowość rozwoju człowieka: perspektywa ontogenetyczna, antropogenetyczna i filogenetyczna. Psychologia ewolucyjna a psychologia rozwoju człowieka: czego o rozwoju możemy dowiedzieć się śledząc ewolucję rozwoju człowieka i gatunku ludzkiego. 8. Wpływ czynników genetycznych i środowiskowych na zmiany rozwojowe: genetyka środowiskowa. Inteligencja płynna i skryształizowana – przykłady efektywności stymulacji środowiskowej, konsekwencje zaniedbań stymulacji środowiskowej. 9. Mechanizm zmiany rozwojowej: mechanistyczne, organizmiczne i kontekstualne rozumienie rozwoju i zmiany rozwojowej. Rozwój w ujęciu temporalnym: mikro- i makrogenetyczne ujmowanie zmian rozwojowych. 10. Ukierunkowanie rozwoju: temporalny versus progresywny charakter rozwoju. Temporalny model rozwoju J. Trempały. 11. Nowoczesne technologie w „służbie” rozwoju człowieka: wykorzystanie gier komputerowych do stymulowania rozwoju. Kiedy gry uzależniają –		
--	--	--	--	--	--	--	--

					analiza zjawiska nieporadności rodzicielskiej. Analiza stylów wychowawczych i ich znaczenia dla efektów zmian rozwojowych. 12. Wybrane koncepcje rozwoju człowieka. Psychoanalityczne, behawioralne, poznawcze i etologiczne ujmowanie zmian rozwojowych. Wkład A. Bineta, A. Gessela, S. Freuda, C. Junga, Ch. Buhler w badania nad rozwojem. 13. Wkład polskich badaczy w badanie rozwoju człowieka: analiza sylwetek i dokonań St. Szumana, M. Tyszkowej, J. Trempały, A. Niemczyńskiego, M. Kielar-Turskiej. 14. Modele ujmowania zmiany rozwojowej: stadialność versus sekwencyjność; cykliczne i liniowe ujmowanie rozwoju – charakterystyka ogólna. 15. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających fazowy przebieg rozwoju. Teoria rozwoju poznawczego J. Piageta. Teoria rozwoju moralnego L. Kohlberga, psycho-społeczna teoria rozwoju E. Eriksona. 16. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających sekwencyjny charakter zmian rozwojowych - perspektywa poznawcza. Teoria R. Sieglera: eksperyment równoważni, teoria J. Flavella. 17. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających sekwencyjny charakter zmian rozwojowych – perspektywa humanistyczna. Hierarchiczna teoria potrzeb A. Masłowa, koncepcja C. Rogersa. 18. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających liniowy charakter zmian rozwojowych na przykładzie teorii A. Bandury 19. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających cykliczny charakter zmiany rozwojowej. Teoria D. Levinsona, R. Havighursta. 20. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających fazowo-cykliczny charakter zmiany rozwojowej: Koncepcja biegu życia ludzkiego Ch. Bühler. Propozycja interpretacji zmiany rozwojowej w ujęciu A. Brzezińskiej.		
--	--	--	--	--	---	--	--

					21. Charakter zmiany rozwojowej: analiza teorii wyjaśniających wieloczynnikowy i wielowymiarowy charakter zmiany rozwojowej Społeczno-kulturowa perspektywa rozwoju w ujęciu L. Wygotskiego. Ekologiczny model rozwoju U. Bronfenbrennera. Teoria systemów dynamicznych P. van Geerta, teoria neokonstruktivistyczna M. Tyszkowej, kontekstualno-dialektyczna teoria K. Riegla, koncepcja neofunkcjonalna P. Baltesa 22. W kierunku ogólnego modelu zmian rozwojowych: kontekstualno-kulturowe ujmowanie rozwoju. Indywidualny charakter zmian rozwojowych: podejście skoncentrowane na osobie. Ćwiczenia 1. Określenie zakresu badań w psychologii rozwojowej z zaakcentowaniem problematyki kierunku układu zmian („rozwój ku czemu”): - periodyzacja życia ludzkiego na okresy i fazy rozwojowe- praktyczne wyjaśnienia pojęć. Analiza kryteriów definiowania rozwoju. 2. Metodologia pracy empirycznej. Jakościowa diagnoza rozwoju dziecka na podstawie obserwacji, wywiadu eksploracyjnego, eksperymentów i analizy wytworów dziecka. Praktyczna prezentacja zasad prowadzenia i zapisu obserwacji. Obserwacja a charakterystyka zmian rozwojowych z zaakcentowaniem aspektów grupowych i społecznych. 3. Okres prenatalny i okołoporodowy: Rozwój układu nerwowego, zmysłów - umiejętności psychoruchowe dziecka. Uczenie się i pamięć w zakresie różnych modalności zmysłowych. Czynniki wpływające na doświadczenia emocjonalne dziecka w fazie rozwoju prenatalnego. 4. Okres niemowlęcy i poniemowlęcy (wczesne dzieciństwo). Charakterystyka rozwoju fizycznego i motorycznego. Rozwój inteligencji sensomotorycznej, czynności poznawczych oraz kompetencji komunikacyjnych. Rozwój emocjonalny, społeczny, osobowości i moralności. Zjawiska krytyczne w tej fazie rozwoju i sposoby zapobiegania	
--	--	--	--	--	---	--

					niekorzystnym wpływom rozwojowym. 5. Okres przedszkolny (średnie dzieciństwo). Rozwój somatyczny i aktywność ruchowa dziecka. Rozwój inteligencji przedoperacyjnej, procesów poznawczych, sprawności językowych i komunikacyjnych. Rozwój osobowości dziecka. Rozwój moralny, emocjonalny i społeczny - kształtowanie ról społecznych w zabawie. 6. Dojrzałość szkolna dziecka i jej diagnoza. Aktualne trendy edukacyjne. Konteksty społeczne, kulturowe i temporalne w ocenie gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole. 7. Okres wczesnoszkolny (późne dzieciństwo). Rozwój operacji konkretnych, możliwości poznawcze dziecka a wymagania edukacyjne. Rozwój funkcji zarządzających i wykonawczych. Rozwój moralny w koncepcji J. Piageta i L. Kohlberga. Kształtowanie się osobowości i poczucia własnej tożsamości. Rozwój samoregulacji i motywacji dziecięcej. Rozwój emocjonalny i społeczny: kształtowanie się sfery działania w relacjach grupowych i społecznych. Konteksty rozwoju w późnym dzieciństwie a uwarunkowania problemów edukacyjnych. 8. Adolescencja: I i II skok pokwitaniowy. Charakterystyka zmian rozwojowych: zmiany w rozwoju fizycznym i ich konsekwencje dla psychospołecznych obszarów rozwoju; rozumowanie moralne; poszukiwanie własnej tożsamości; problemy egzystencjalne współczesnych adolescentów. Relacje adolescent – dorosły / rodzic. Kryzysy rozwojowe – źródła i konsekwencje. 9. Kryteria dorosłości i dojrzałości, zadania rozwojowe i życiowe; nabywanie mądrości, problemy zawodowe, problemy rodzinne i odpowiedzialność za innych ludzi. 10. Prezentacja i omówienie zasad badania i interpretacji wyników standardowych kwestionariuszy: do oceny postaw i problemów życiowych człowieka dorosłego. 11. Charakterystyka koncepcji wyłaniającej się dorosłości J. Arnetta: kulturowo-ekonomiczno-		
--	--	--	--	--	---	--	--

					historyczne uwarunkowania stawania się dorosłym. Akceleracja i opóźnianie przebiegu zmiany rozwojowej – uwarunkowania kulturowe. 12. Wczesna dorosłość: charakterystyka rozwoju poznawczego. Zadania rozwojowe wczesnej dorosłości w ujęciu D. Levinsona i R. Havighursta. Problemy młodych dorosłych: nieudolność rodzicielska, rozpad związku. Jak zmieniał się obraz młodego dorosłego w perspektywie historycznej. 13. Średnia dorosłość: rozwój poznawczy. Osiągnięcia i ograniczenia rozwoju. Zadania rozwojowe średniej dorosłości. Kryzys przełomu życia – czy naprawdę istnieje? 14. Późna dorosłość. Problemy zdrowotne i egzystencjalne. Możliwości poznawcze i ich stymulowanie u osób w procesie starzenia się. Ageizm: dyskryminowanie ludzi w podeszłym wieku. Problemy świadczeń opiekuńczych wywołane kryzysem demograficznym. Psychologiczne i społeczno-ekonomiczne konsekwencje starzenia się społeczeństw. 15. Problematyka śmierci i umierania /przeżywanie żałoby/ -postrzeganie śmierci jako zjawisko zróżnicowane kulturowo i temporalnie. 16. Prace zaliczeniowe: wnioski końcowe dla diagnozy rozwojowej i wykorzystania wiedzy do rozwiązywania problemów życiowych przez człowieka i określone grupy środowiskowe i społeczne.		
16.	Diagnoza psychologiczna	K_W04 K_W05 K_W12 K_W14	K_U02 K_U07 K_U08	K_K04 K_K05 K_K07	Diagnoza A – podstawowe zagadnienia teoretyczne i praktyczne. Wprowadzenie do kształcenia w zakresie diagnozy psychologicznej Wykład: - Diagnoza jako proces i sytuacja społeczna: • ujęcia diagnozy w naukach medycznych i społecznych • pojęcie diagnozy w psychologii – teorie, modele, rodzaje • współczesne zastosowania diagnozy psychologicznej w praktyce społecznej. - Diagnoza- interpretacja danych - prognoza w pracy psychologa-diagnosty. Etapowość procesu diagnozowania:	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Kolokwium • Praktyczne badanie • Praca zaliczeniowa

				- stawianie hipotez badawczych uwzględniających: zmienne poza-testowe /ich rola w procesie diagnozy/, materiały i diagnostyczne metody badawcze stosowane w procesie diagnozy, wymogi normalizacyjne i standaryzacyjne stawiane psychologicznym narzędziom badawczym, symptomy prawidłowego i zaburzonego rozwoju /normy testowe/, błędy popełniane w procesie diagnozy 3. Wskaźniki istotne dla procesu interpretacji danych i ich analiza: - zasady poprawnego formułowania wyników diagnozy i jej formy, - kryteria i zasady ilościowej i jakościowej interpretacji danych badawczych, - formalizacja procesu diagnozy /opiniowanie i orzekanie/ - przekaz diagnozy w kontakcie bezpośrednim. 4. Prognozowanie post-diagnostyczne i jego formy. 5. Ogólna charakterystyka podstawowych obszarów i stosowanych metod i narzędzi diagnozy psychologicznej: - testy indywidualne i grupowe - testy dla specjalnych populacji - testy do badania inteligencji - testy do badania zdolności - testowe badania osobowości - pomiar zainteresowań i postaw - techniki projekcyjne - inne techniki diagnostyczne 6. Etyczna postawa psychologa w praktyce diagnostycznej. Ćwiczenia 1. Budowanie relacji diagnostycznej: - Kontakt: - Rola kontaktu diagnostycznego - Technika nawiązywania kontaktu - Technika podtrzymywania kontaktu - Kontakt rzeczywisty a kontakt pozorny - Opór osoby badanej i techniki radzenia sobie z oporem - Osobowość diagnosty a wchodzenie w kontakt z osobą badaną - Kontrakt - Przymierze 1. Profesjonalna kompetencja komunikacyjna:		
--	--	--	--	---	--	--

					• Słuchanie, • Parafrazowanie, • Konstruowanie pytań i wypowiedzi ja. 2. Umiejętności techniczne diagnosty: • Konceptualizacja przypadku, • Opracowanie raportu, • Udzielanie informacji zwrotnych. 3. Podstawowe umiejętności diagnozowania: posługiwanie się metodą obserwacji w psychologii: • Rodzaje obserwacji, • Istota i przedmiot obserwacji swobodnej w czasie wywiadu, • Wygląd zewnętrzny osoby badanej w obserwacji swobodnej, • Zachowanie osoby badanej, • Wrażenie diagnosty jako źródło danych, • Kategorie obserwacyjne, • Wykorzystanie danych obserwacyjnych. 4. Podstawowe metody badawcze: wywiad i rozmowa psychologiczna: • Wywiad i rozmowa jako podstawowe metody diagnostyczne, • Różnice między wywiadem a rozmową, • Planowanie tematyki wywiadu, • Wywiad ustrukturalizowany, częściowo ustrukturalizowany, wywiad swobodny, • Czynniki wpływające na przebieg wywiadu, • Strategia budowania wywiadu, • Reguły budowania pytań, • Sekwencja pytań, • Język wywiadu, • Rejestrowanie wywiadu, • Problemy etyczne związane z prowadzeniem wywiadu. 5. Analiza i interpretacja danych pochodzących z różnych źródeł • Przesłanki do budowania twierdzeń diagnostycznych, • Dane – opis – interpretacja, • Tworzenie całościowej opinii o osobie badanej, • Opiniowanie a orzekanie, • Zalecenie do pracy. 6. Proces diagnozy w zastosowaniu do studium przypadku. Etapy działań: • nawiązanie kontaktu z osobą badaną /obserwacja, dialog, rozmowa/,	
--	--	--	--	--	---	--

				• analiza danych formalnych /analiza danych autobiograficznych, wywiad, analiza wytworów/, • stawianie wstępnych pytań i hipotez diagnostycznych, • dobór metod diagnostycznych adekwatnych do problemu , • weryfikacja hipotez diagnostycznych, • opiniowanie i orzekanie oparte na procesie diagnostycznym. Diagnoza B - Metody badania inteligencji. Ćwiczenia: 1. Wybrane metody badania Inteligencji (cz. 1) 2. Podstawy teoretyczne, właściwości psychometryczne, budowa poszczególnych wersji testów, przeznaczenie, zasady przeprowadzania badania, obliczanie wyników, ich interpretacja, zastosowanie wymienionych testów: • Test Matryc Ravena: • wersja Standard (TMS-K + równoległa + forma PLUS), • wersja zaawansowana (TMZ), • wersja kolorowa (TMK). • Bateria Testów APIS – P(R) i APIS – Z • Test Inteligencji OMNIBUS • Skala Dojrzałości Umysłowej COLUMBIA • KR - Kwestionariusz Refleksyjności • Międzynarodowa Skala LEITERA, • Test Inteligencji DMI • Test Leksykon 3. Zagadnienia dotyczące dojrzałości umysłowej (jej rozumienie i znaczenie w funkcjonowaniu człowieka; stosowane metody diagnostyczne) 4. Zasady opracowywanie całościowej diagnozy funkcjonowania intelektualnego i pisanie opinii. 5. Prezentacja opinii psychologicznych dotyczących funkcjonowania intelektualnego, praktyczne ćwiczenie opracowywania opinii psychologicznej. Laboratorium: 1. Wybrane metody badania inteligencji (cz. 2) 2. Skale wechslerowskie 3. Wprowadzenie do badania Skalami Inteligencji Wechslera dla Dzieci- Wersja Zmodyfikowana (WISC-R) i Dorosłych Wersja Zmodyfikowana (WAIS-R)		
--	--	--	--	--	--	--

				• znajomość teoretycznych podstaw skal oraz ich psychometrycznych właściwości • budowa skal i procedura badania 4. Przeprowadzenie badania, ocena poszczególnych prób oraz interpretacja otrzymanych wyników 5. Sporządzenie opinii psychologicznej odnośnie do intelektualnego poziomu funkcjonowania osoby na podstawie uzyskanych wyników 6. Zastosowanie skal wechslerowskich Diagnoza C - Diagnoza funkcjonowania w relacjach społecznych; Metody projekcyjne w diagnozie psychologicznej. Wykład: 1. Techniki socjometryczne; 2. Diagnoza relacji interpersonalnych - prezentacja i omówienie podstawowych metod i narzędzi 3. Diagnoza predyspozycji zawodowych - prezentacja i omówienie podstawowych metod i narzędzi 4. Diagnoza osób z deficytami rozwojowymi i funkcjonalnymi - prezentacja i omówienie podstawowych metod i narzędzi 5. Diagnozy niedostosowania społecznego - prezentacja i omówienie podstawowych metod i narzędzi Ćwiczenia: 1. Ogólna charakterystyka metod projekcyjnych 2. Teoretyczne podstawy omawianych testów; ich właściwości psychometryczne; 3. Zastosowanie omawianych metod 4. Budowa poszczególnych testów, przeprowadzenia badania i interpretacja wyników 5. Przygotowanie opinii psychologicznej na podstawie analizy otrzymanych wyników w badaniu indywidualnym. 6. Metody podstawowe: • Test Rysunku Rodziny • Test Niedokończonych Zdań Rottera RISB 7. Metody dodatkowe : • Test TAT • TAT dla Dzieci Zwierzęta/Człowiek (CAT-A; CAT-H) • Test Rorschacha • Test Drzewa • Test Preferencji Barw M. Lüschera • Test Szondiego		
--	--	--	--	---	--	--

				• Testy Bajek • Test dwóch domków Szyryńskiego • Test Piramid Barwnych TPB R. Heiss, P Halder, Diagnoza D - Wybrane zagadnienia z diagnozy klinicznej i neuropsychologicznej Wykład: 1. Diagnoza kliniczna - podstawowe zagadnienia; 2. Kwestionariusze i testy w diagnozie osobowości zaburzonej dzieci, młodzieży i osób dorosłych; 3. Prezentacja MMP-2 • teoretyczne podstawy MMPI-2; historia powstania, charakterystyka poszczególnych skal, • przeprowadzanie badania, obliczanie wyników, analiza ilościowa i jakościowa otrzymanych wyników; zastosowanie MMPI-2, • prezentacja profili i ich interpretacja. 4. Wykorzystywanie seksualne dzieci i młodzieży w diagnozie psychologicznej • definicje, symptomy, cechy ofiary i sprawcy Ćwiczenia: 1. Wybrane metody badania inteligencji (cz. 3) – prezentacja najnowszych metod 2. Wprowadzenie do badania wybranymi metodami • znajomość teoretycznych podstaw skal oraz ich psychometrycznych właściwości • budowa skal i procedura badania 3. Przeprowadzenie badania, ocena poszczególnych prób oraz interpretacja otrzymanych wyników 4. Sporządzenie opinii psychologicznej odnośnie do intelektualnego poziomu funkcjonowania osoby na podstawie uzyskanych wyników 5. Zastosowanie skal • Skala Bineta (Binet5) • IDS-P Skale Inteligencji i Rozwoju dla Dzieci w Wieku Przedszkolnym • IDS Skale Inteligencji i Rozwoju dla Dzieci w wieku 5-10 lat • IDS-2 Skale Inteligencji i Rozwoju dla Dzieci i Młodzieży Laboratorium: 1. Diagnoza neuropsychologiczna – prezentacja metod		
--	--	--	--	---	--	--

					2. Podstawowe zagadnienia dotyczące organicznych uszkodzeń (przyczyny powstania, znaczenie dla psychofizycznego funkcjonowania człowieka); 3. Historia metod wykorzystywanych dla diagnozy neuropsychologicznej i funkcjonowania procesów poznawczych (z uwzględnieniem stanu aktualnego). 4. Ogólna prezentacja metod (teoretyczne założenia, właściwości psychometryczne, procedura badania, obliczanie i interpretacja otrzymanych wyników, możliwości wykorzystania prezentowanych metod) • CTT - Kolorowy Test Połączeń wersja dla Dorosłych, • Test Płynności Figuralnej RFFT, • DCS-II Niewerbalny Test Uczenia się i Pamięci • CVLT - Kalifornijski Test Uczenia się Językowego • Test Pamięci Wzrokowej Benton, • dodatkowo (do prezentacji): • Test sortowania kart Z WISCONSIN (WCST). • Test Bender, • Test Figury Złożonej Rey'a • Test Graham-Kendall, Diagnoza E - Diagnoza psychologiczna relacji rodzinnych i małżeńskich Wykład i Ćwiczenia: 1. Relacje małżeńskie, rodzicielskie i rówieśnicze – wprowadzenie. 2. Prezentacja wybranych metod stosowanych w diagnozie psychologicznej dotyczącej relacji rodzinnych (rodzicielskich, małżeńskich i rówieśniczych); ich zastosowanie i wykorzystanie w diagnozie i terapii psychologicznej: • założenia teoretyczne, właściwości psychometryczne, przeprowadzanie badania, analiza i interpretacja otrzymanych wyników • diagnoza psychologiczna dotycząca funkcjonowania rodziny na podstawie przeprowadzonego badania i otrzymanych wyników; odniesienia do wcześniej poznanych metod i narzędzi diagnozy psychologicznej. • Narzędzia: ○ KKM - Kwestionariusz Komunikacji Małżeńskiej ○ KKMIP - Komunikacja w bliskich związkach ○ KPR-Roc - Kwestionariusz Retrospektywnej Oceny Postaw Rodziców	
--	--	--	--	--	---	--

					○ KRR - Kwestionariusz Relacji Rodzinnych ○ KRR Kwestionariusz Ról Rodzinnych ○ KSP - Kwestionariusz Stylów Przywiązaniowych ○ SPR-2 - Rodzice a młodzież ○ TKR Test Kompetencji Rodzicielskich ○ Test do Badania Stosunków Rodzinnych Bene-Anthony (wersja dla dzieci i dla par małżeńskich), Inwentarz PROFIL RODZINY, ○ Kwestionariusze postaw rodzicielskich PARI, PCR,		
17.	Pomoc psychologiczna	K_W01 K_W08 K_W14	K_U01 K_U07 K_U10 K_U13	K_K01 K_K03 K_K06 K_K07	Pomoc psychologiczna A: Wykłady: 1. Uwarunkowania działań pomocowych: profesjonalnych i nieprofesjonalnych 2. Wiodące teorie pomagania 3. Osoba pomagającego: motyw pomagania, wartości pomagającego, wiedza i umiejętności pomagającego, postawy wobec wspomagane 4. Oczekiwanie osoby potrzebującej pomocy: oczekiwania związane z jakością kontaktu, oczekiwania związane z osobą psychologa, oczekiwania związane z rozwiązaniem sytuacji trudnej, oczekiwania związane ze zmianą jakości życia 5. Zaufanie interpersonalne w relacji pomagania: zaufanie wspomagane wobec psychologa, zaufanie psychologa wobec wspomagane, dynamika zmian poczucia zaufania w przebiegu procesu pomagania 6. Model relacji pomagania: wymiary, fazy, etapy 7. Warunki skuteczności pomagania i ewaluacja procesu pomocowego Laboratoria: 1. Cele pomocy psychologicznej: wspomaganie w rozwoju, psychoedukacja, pomoc dla celów zdrowotnych 2. Analiza procesu pomagania: nawiązanie kontaktu, werbalizacja problemu i oczekiwań, zawarcie kontraktu na pomoc psychologiczną, rozwój relacji pomagania, zakończenie relacji pomocowej 3. Nabywanie i doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu z klientem	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Praca pisemna • Ocena jakości działania w sytuacji symulowanej • Aktywność

					4. Nabywanie i doskonalenie umiejętności wspomagania klienta w werbalizacji swoich trudności i oczekiwań od pomocy psychologicznej 5. Nabywanie i doskonalenie umiejętności formułowania kontraktu na pomoc psychologiczną 6. Nabywanie i doskonalenie umiejętności kierowania w procesie pomagania 7. Nabywanie i doskonalenie umiejętności zamykania procesu pomagania 8. Analiza osobistych motywów pomagania: motywy konstruktywne, motywy dysfunkcyjne, rozwijanie dojrzałej motywacji pomagania 9. Analiza osobistych wzorców porozumiewania się: analiza osobistych przekazów niewerbalnych, analiza osobistych wzorców porozumiewania się werbalnego 10. Postrzeganie sygnałów niewerbalnych w relacji komunikowania się: wygląd ogólny, postawa, pozycja i ruchy ciała, ekspresja mimiczna, oczy, usta, kontakt wzrokowy, skóra, głos 11. Słuchanie przekazów werbalnych: treści poznawcze, treści afektywne 12. Reagowanie niewerbalne i reagowanie werbalne addytywne (facylitujące) 13. Zaawansowane umiejętności reagowania werbalnego: minimalne reakcje werbalne, parafrazowanie, sondowanie, odzwierciedlanie, klaryfikacja, sprawdzanie, interpretowanie, konfrontowanie, informowanie, podsumowywanie 14. Przeszkody w słuchaniu i budowaniu kontaktu: związane z osobą pomagającego, związane z osobą wspomaganego, związane z sytuacją wspomagania Pomoc psychologiczna B: Wykłady: 1. Główne wymiary relacji pomagania 2. Ogólna charakterystyka różnych rodzajów pomocy psychologicznej: porada psychologiczna, promocja zdrowia, prewencja zaburzeń, interwencja kryzysowa, psychoterapia, rehabilitacja 3. Podstawowe formy pomocy psychologicznej: pomoc indywidualna, grupowe formy pomocy 4. Działania paraprofesjonalne i nieprofesjonalne: psychologiczne znaczenie wsparcia społecznego, wolontariat	
--	--	--	--	--	---	--

					5. Grupy samopomocowe Ćwiczenia: 1. Specyfika pomagania w sytuacji kryzysu rozwojowego 2. Specyfika pomagania klientom w różnych fazach rozwojowych 3. Specyfika pomagania klientom w różnych rolach społecznych 4. Specyfika pomagania klientom instytucjonalnym 5. Etyczne problemy pomocy psychologicznej: świadomość i wrażliwość etyczna psychologa, standardy pomagania 6. Znaczenie kodeksu etyczno-zawodowego psychologa		
18.	Psychologia społeczna	K_W09 K_W13	K_U01 K_U03	K_K02 K_K07	Wykład: 1. Przedmiot i zadania psychologii społecznej 2. Poznanie społeczne 3. Spostrzeganie innych osób 4. Spostrzeganie samego siebie 5. Samoocena 6. Postawy 7. Wpływ społeczny 8. Atrakcyjność interpersonalna i miłość 9. Prospołeczność 10. Agresja 11. Grupa społeczna i stosunki międzygrupowe 12. Kobiety i mężczyźni. Psychologiczne zróżnicowanie płci Ćwiczenia: Przygotowanie oraz wykonanie na zajęciach projektu badawczego (według pomysłu własnego) dotyczącego wybranego problemu z obszaru tematyki omawianej na wykładach. Elementy składowe projektu, to: • zaprojektowanie badania - przygotowanie narzędzi i materiałów badawczych • przeprowadzenie praktycznych badań • przygotowanie raportu z badań • prezentacja uzyskanych wyników	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin testowy • Film edukacyjny • Projekt badawczy
19.	Psychopatologia	K_W02 K_W03 K_W06 K_W07	K_U02 K_U03 K_U05 K_U06	K_K01 K_K03 K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Psychopatologia jako dyscyplina naukowa. 2. Koncepcyjne modele psychopatologii (biologiczny model zaburzeń, model psychologiczny, model biopsychospołeczny).	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Zestaw kolokwium

					3. Psychologiczne ujęcia zdrowia i choroby. Współczesne rozumienie nienormalności. Współczesne zagrożenia zdrowia psychicznego na przykładzie efektów psychopatologicznych powstałych wskutek COVID-19 (skutki ogólne oraz poinfekcyjne). 4. Współczesne poglądy dotyczące mózgowej organizacji procesów psychicznych i ich konsekwencje diagnostyczne i terapeutyczne. Wrodzone i nabyte schorzenia CUN oraz metody ich diagnozowania. 5. Typowe obrazy przebiegu wybranych zespołów zaburzeń wieku rozwojowego. 6. Zaburzenia nerwicowe u dzieci. 7. Zaburzenia wieku adolescencji. 8. Zaburzenia odżywiania się. Jadłowstręt psychiczny. Żarłoczność psychiczna 9. Świadomość i jej zaburzenia. 10. Zaburzenia zachowania. Zaburzenia opozycyjno-buntownicze. Zaburzenia kontroli zachowania. 11. Zespoły uzależnienia od substancji psychoaktywnych. 12. Zespoły zaburzeń psychicznych ludzi dorosłych. Zespół otępienny (demencja). Zaburzenia osobowości uwarunkowane organicznie (charakteropatie, encefalopatie) 13. Zespoły zaburzeń afektywnych (zespół depresyjny, zespół maniakalny). 14. Zespoły schizofreniczne. Zespół katatoniczny, paranoidalny i hebefreniczny 15. Zespoły nerwicowe. 16. Znaczenie, neurofizjologia i patologia snu. 17. Zmiany psychiczne w wieku starczym. Ćwiczenia: 1. Zaburzenia związane z uszkodzeniem bloków funkcjonalnych mózgu. 2. Zaburzenia świadomości – analiza materiałów medycznych i psychologicznych. 3. Zaburzenia procesów poznawczych w wybranych zespołach psychopatologicznych i jednostkach chorobowych. 4. Zaburzenia procesów emocjonalnych i motywacyjnych w wybranych zespołach psychopatologicznych i jednostkach chorobowych. 5. Zagadnienia diagnozy funkcjonalnej w oparciu o obserwację i inne metody swobodne.	• Pisemna praca badawcza
--	--	--	--	--	---	--

					6. Narzędzia diagnostyczne w diagnozie: zaburzeń procesów poznawczych, zaburzeń emocji i motywacji, zaburzeń zespołów psychopatologicznych powstałych w wyniku stresu i przemocy, zaburzeń zachowania w perspektywa diagnozy objawowej.		
20.	Psychometria	K_W01 K_W05 K_W12	K_U02 K_U05 K_U06 K_U07	K_K05 K_K06	Wykład 1. Podstawowe pojęcia psychometrii (rzetelność, trafność, wynik prawdziwy, błąd pomiaru) 2. Podstawowe modele psychometryczne (Gulliksen, Lorda i Novicka, Rascha, Lazarsfeld) 3. Rodzaje testów psychometrycznych (wiadomości, osobowości, postaw, uzdolnień) 4. Cechy dobrego testu, etapy konstruowania testu 5. Dyskryminatywność pozycji testowych, moc dyskryminacyjna 6. Rzetelność testu 7. Błąd standardowy 8. Trafność testu 9. Rodzaje trafności (teoretyczna, prognostyczna, diagnostyczna, treściowa) 10. Normalizacja testu 11. Siatki normalizacyjne i skale standardowe 12. Międzykulturowa adaptacja testów psychometrycznych 13. Standardy APA w opisie testów 14. Etyczne aspekty konstrukcji i wykorzystania testów Ćwiczenia: 1. Zasady tworzenia pozycji testowych dla różnych testów. Test o pozycjach ipsatywnych 2. Moc dyskryminacyjna pozycji testowych. Współczynnik mocy dyskryminacyjnej dla zestawu pozycji testowych różnych rodzajów 3. Błąd standardowy i przedziały wyniku prawdziwego 4. Rzetelność testu, typowe współczynniki rzetelności 5. Współczynnik wydłużenia testu 6. Współczynniki trafności diagnostycznej testu 7. Normalizacja testu 8. Budowa siatki normalizacyjnej 9. Skale standardowe (centylowa, tenowa i stenowa, tetronowa) 10. Kulturowa adaptacja testów	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Testy próbne • Praca w formie raportu • Egzamin końcowy złożony z części pisemnej i ustnej

					11. Podręcznik do testu (układ, zawartość, forma)		
21.	Psychologia kliniczna	K_W01 K_W11 K_W12 K_W14	K_U02 K_U03 K_U05	K_K01 K_K03 K_K05	Wykłady: 1. Psychologia kliniczna: historia przedmiotu, definicja, przedmiot, zadania, metody, diagnoza. Psychologia kliniczna a kierunki i koncepcje psychologiczne: Model psychodynamiczny (teoria psychoanalizy Z. Freuda, stadia rozwoju psychicznego E. Ericksona). Kierunki behawioralne, podejście poznawcze, orientacja fenomenologiczno-humanistyczna i model interakcyjno-systemowy. 2. Główne kierunki współczesnych badań w psychologii klinicznej. Zadania psychologa klinicznego. 3. Główne modele teoretyczne w psychologii klinicznej, etiologia zaburzeń (czynniki predysponujące, wyzwalające i utrwalające). Podstawowe systemy klasyfikacji zaburzeń psychicznych (ICD i DSM w ich aktualnych wersjach). 4. Koncepcje funkcjonowania i wyjaśniania zaburzeń u człowieka. Biologiczne, psychospołeczne i socjokulturowe przyczyny zaburzeń. 5. Choroby i urazy mózgu: choroby neurodegeneracyjne, udary, choroby nowotworowe układu nerwowego, neuroinfekcje. 6. Afazje, agnozje i apraksje jako efekty chorób i urazów CUN. 7. Rozwojowa psychologia kliniczna - ADHD, ASD, Alkoholowy Zespół Płodowy, Syndrom Dziecka Potrząsanego, mózgowe porażenie dziecięce i inne wczesnodziecięce zespoły kliniczne. 8. Niepełnosprawność umysłowa – rodzaje, symptomatologia, geneza. 9. Niepełnosprawność fizyczna i choroba przewlekła – aspekty psychospołeczne. Nowe wyzwania dla współczesnej psychologii klinicznej 10. Diagnostyka w psychologii klinicznej. Współczesne poglądy na temat wartości psychometrycznych poszczególnych metod pomiaru w psychologii klinicznej.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zestaw kolokwiiów testowych • Praca badawcza

					Ćwiczenia: 1. Modele psychologicznych diagnoz klinicznych. 2. Diagnostyka psychologiczna w praktyce klinicznej: metody kwestionariuszowe, metody obiektywne, próby kliniczne. Nowoczesne narzędzia i technologie w praktyce diagnostycznej dziecka oraz osób dorosłych. 3. Zagadnienia praktyczne diagnozy różnicowej. Analiza materiałów konsultacyjnych. 4. Zaburzenia poznawcze w wybranych przewlekłych chorobach somatycznych – podejście neuropsychologiczne. 5. Wizyty studyjne w specjalistycznych placówkach służby zdrowia – elementy praktyki zadaniowej		
22.	Psychologia wychowawcza	K_W01 K_W04 K_W06 K_W08 K_W13 K_W14	K_U01 K_U02 K_U04 K_U05 K_U07	K_K01 K_K02 K_K04 K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady 1. Psychologia wychowawcza – wprowadzenie 2. Psychologia nauczania • nauczanie jako kierowanie uczeniem się innych • koncepcje nauczania • psychologiczne problemy związane z nauczaniem • motywacja do uczenia się • cechy nauczyciela i związane z nimi interakcje • samokształcenie 3. Psychologia wychowania • różne koncepcje wychowania • wychowanie a różnice indywidualne • wychowanie a socjalizacja • wychowanie na różnych etapach rozwojowych • samowychowanie • rola wychowawcy i środowiska wychowawczego Ćwiczenia 1. Metody charakterystyczne dla psychologii wychowawczej w praktyce 2. Wiedza o wychowaniu w praktyce pedagogicznej i psychologiczne 3. Różnica pomiędzy literaturą naukową a poradnikami i ich rola	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Kolokwium • Aktywność
23.	Psychologia pracy	K_W01 K_W03 K_W09	K_U01 K_U04 K_U05 K_U10	K_K03 K_K08	Wykład: 1. Istota i wiodące obszary psychologii pracy. 2. Rola i znaczenie pracy w życiu człowieka. 3. Analiza pracy i stanowiska pracy. 4. Właściwości osobowościowe a specyfika zadań zawodowych.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Testy próbne • Praca w formie raportu • Test zaliczeniowy

				5. Przygotowanie do wyboru zawodu. 6. Dobór pracowników, rekrutacja i ocena. 7. Psychologia organizacji – wybrane problemy. 8. Motywacja do pracy, Modele motywacji i sposoby motywowania. 7. Zespoły zadaniowe w pracy, mała grupa zadaniowa. 8. Komunikacja w organizacji i z otoczeniem. 9. Psychologiczne aspekty przywództwa i zarządzania organizacjami. 10. Zmiana w organizacji – kierowanie zmianami organizacyjnymi. 11. Konflikty w środowisku organizacyjnym - korzyści i zagrożenia. 12. Szkolenie i rozwój pracowników. Ocena potrzeb i planowanie szkoleń. 13. Problemy i wyzwania związane ze środowiskiem pracy. Stres, wypalenie, pracoholizm. Praca osób starszych. 14. Brak pracy, sytuacja psychologiczna osób bezrobotnych. Pomoc psychologiczna i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Ćwiczenia: 1. Psychologia pracy – definicja, zastosowanie, stosowane narzędzia psychologiczne 2. Ergonomia stanowiska pracy 3. Rekrutacja – formy, sposoby, orientacja zawodowa 4. Szkolenia zawodowe, efektywne sposoby uczenia się i zapamiętywania osób dorosłych 5. Efektywne motywowanie pracowników 6. Kreatywność pracowników – jak wzbudzać kreatywność 7. Lider – jak go wyłonić, jak kierować zespołem, komunikacja lider – grupa 8. Zjawiska grupowe występujące w organizacji (konformizm, dyfuzja odpowiedzialności, facylitacja, grupowe myślenie) 9. Praca w zespole – metoda żywego uczenia jako sposób na rozwiązywanie konfliktów 10. Zespół wypalenia zawodowego, prewencja (np. techniki relaksacyjne), metody badania stresu		
--	--	--	--	---	--	--

					11. Opis stanowiska pracy 12. Rekrutacja – aspekt organizacyjny i informacyjny		
24.	Psychologia rewalidacyjna	K_W08 K_W11	K_U02 K_U07	K_K03	Wykłady: 1. Zakres definiowania psychologii rewalidacyjnej jako nauki, jej zadań i specyfiki funkcjonowania w psychologii. Analiza podstawowych problemów psychologicznych wynikających z sytuacji niepełnosprawności oraz jej osobowych i społecznych skutków. Problemy związane z przystosowaniem do życia i pracy z niepełnosprawnością. 2. Rehabilitacja jako działanie wieloaspektowe i wielospecjalistyczne zmniejszające skutki ograniczeń: medyczne, ruchowa, społeczna, zawodowa, psychologiczna, pedagogiczna. 3. Współzależność psychologii rewalidacyjnej z innymi dziedzinami nauki: prawnymi, społecznymi, medycznymi, pedagogicznymi. Kompleksowy program oddziaływań rewalidacyjnych. 4. Sytuacja psychologiczna osoby niepełnosprawnej. Koncepcje przystosowania do niepełnosprawności. Specyfika reakcji na uszkodzenie organizmu: kalectwo wrodzone, nabyte, nagłe, stopniowe. 5. Psychologiczne aspekty procesu rehabilitacji. Podejścia: kompensacyjne, adaptacyjne, integracyjne, aktywne i rozwojowe. 6. Psychologiczne zasady działania w rewalidacji osób z odchyleniami od normy. Sytuacje trudne w odchyleniach od normy. Stadia reakcji na inwalidztwo i przystosowanie osobowe i społeczne. 7. Inwalidztwo jako problem społeczny: opieka społeczna, szkolnictwo, leczenie, rehabilitacja, terapia pedagogiczna, profilaktyka. Cele i zasady rewalidacji. 8. Środowisko rodzinne w procesie rewalidacji: zadania i możliwości. Postawy rodzicielskie i style wychowawcze wobec dzieci niepełnosprawnych. Zasady współpracy z psychologiem, możliwości pomocy psychologicznej. 9. Postawy społeczne wobec niepełnosprawnych i ich uwarunkowania 10. 10. Specyfika diagnozy klinicznej zróżnicowana na rodzaje i poziomy niepełnosprawności. Formułowanie i analiza problemów badawczych. Dobór metod psychologicznych gwarantujących rzetelność diagnostyczną.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy

25.	Psychoterapia	K_W01 K_W04 K_W11	K_U02 K_U08 K_U09 K_U13	K_K03 K_K05 K_K07	Wykłady: 1. Problematyka definiowania psychoterapii. 2. Podstawowe rozróżnienia w obrębie psychoterapii. Psychoterapia indywidualna i grupowa. 3. Psychoterapia rodzinna i terapia par. 4. Podstawowe paradygmaty i kontrowersje wokół psychoterapii – zbieranie danych i ocena jakościowa. 5. Psychoterapia psychoanalityczna. 6. Psychoterapia behawioralna. 7. Psychoterapia poznawcza i behawioralno-poznawcza. 8. Psychoterapia egzystencjalna. Logoterapia V. E. Frankla. 9. Psychoterapia skoncentrowana na osobie. Psychoterapia Gestalt. 10. Terapie uwzględniające różnice związane z płcią i kulturą. 11. Kwalifikacje, szkolenie i rozwój zawodowy psychoterapeuty w Polsce i na świecie. 12. Etyka w badaniach nad psychoterapią i praktyce klinicznej - Kodeks Etyczny Psychoterapeuty Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy
26.	Psychologia rodziny	K_W01 K_W06 K_W07 K_W09 K_W10	K_U04 K_U08 K_U12	K_K01 K_K02 K_K05 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do psychologii rodziny (Teoria i kontekst społeczno-kulturowy) • Rodzina jako system psychologiczny i społeczny – modele systemowe i dynamiczne. • Przemiany funkcji rodziny w XX i XXI wieku – rodzina ponowoczesna i jej wyzwania. • Różnorodność form rodzinnych – rodziny patchworkowe, jednopłciowe, migracyjne. 2. Wprowadzenie i kontekst psychologii rodziny w kontekście podejścia systemowego • Rodzina jako system społeczno-psychologiczny • Geneza podejścia systemowego w psychologii (Bertalanffy, Minuchin, Bowen, Satir, Boszormenyi-Nagy). • Właściwości systemu rodzinnego: całościowość, sprzężenia zwrotne, równowaga, granice. • Systemowe mechanizmy regulacji relacji w rodzinie. • Analiza przypadków z użyciem koncepcji homeostazy rodzinnej i triangulacji. 3. Współczesne modele systemowe rodziny	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Analiza przypadku systemowego • Grupowy projekt badawczo-diagnostyczny

					- Model Kołowy Olsona (spójność–elastyczność–komunikacja). - Model funkcjonowania rodziny według McMaster Family Assessment Device (FAD). - Inne modele systemowe. - Teoria interakcji symbolicznej i jej zastosowanie w analizie relacji rodzinnych. - Model cyrkularny komunikacji w rodzinie (Watzlawick, Bateson). 4. Zastosowanie podejścia systemowego w diagnozie i terapii - Identyfikacja wzorców interakcji – genogram i socjogram rodzinny. - Narzędzia badawcze: FGQ, FACES-IV, Skalowanie więzi rodzinnych. - Praktyczne zastosowanie teorii: terapia systemowa rodziny (Virginia Satir, Salvador Minuchin, Murray Bowen). 5. Praktyczna psychologia relacji i funkcjonowania rodziny - Psychologia małżeństwa – miłość, więzi, konflikty i rozwody. - Rodzicielstwo i role płciowe – stereotypy, zmiana ról, tożsamość płciowa. - Transmisja międzypokoleniowa wartości i wzorców – mechanizmy i konsekwencje. 6. Dysfunkcje i interwencja psychologiczna - Patologie rodzinne – przemoc, uzależnienia, dysfunkcje wychowawcze. - Diagnoza i pomoc rodzinie – przegląd metod terapeutycznych i systemowych. - Współpraca interdyscyplinarna w pracy z rodziną – case management i praca w zespole pomocowym.		
MODUŁY ROZSZERZAJĄCE							
27.	Elementy prawa dla psychologów	K_W06 K_W09 K_W13	K_U02 K_U04	K_K01 K_K02 K_K06 K_K07	Wykłady: - Podstawy teorii państwa i prawa - Wprowadzenie do problematyki nauk prawnych. - Wewnętrzny podział prawoznawstwa. - Metodologia nauk jurystycznych. - Pojęcie, cechy i funkcje państwa. - Teorie pochodzenia państwa. - Partie polityczne i grupy nacisku.	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test zaliczeniowy - Aktywność - Pytania behawioralne

					8. Typ i forma państwa. Państwo liberalne i interwencjonistyczne. Aparat państwowy i jego struktura. Demokratyczne państwo prawa. 9. Kierunki filozoficzno- i teoretycznoprawne. Różne sposoby postrzegania prawa. Aksjologia prawa. 10. Norma prawna- pojęcie, właściwości i koncepcje budowy. Praca z materiałem normatywnym. 11. Przepisy prawne- termin, cechy i podziały. Akt normatywny, pojęcie, wewnętrzna struktura, rodzaje. Praca z materiałem normatywnym. 12. Zdarzenia prawne. Stosunek prawny. Podmiot, przedmiot, treść i rodzaje stosunku prawnego. 13. Źródła prawa i ich hierarchia w systemie prawa RP. Moc prawna. 14. Prawo karne 15. Prawo karne materialne w systemie prawa polskiego, klasyfikacja przestępstw; przedmiot ochrony. 16. Podmiot przestępstwa; odpowiedzialność podmiotów zbiorowych. 17. Formy czynu; skutek czynu; związek przyczynowy. 18. Formy winy umyślnej i nieumyślnej; formy sprawstwa. 19. Podżeganie i pomocnictwo; formy stadialne przestępstwa. 20. Okoliczności wyłączające bezprawność czynu. 21. Okoliczności wyłączające winę; znikoma szkodliwość czynu. 22. Postępowanie karne 23. Pojęcie i rodzaje prawa karnego procesowego 24. Źródła prawa karnego procesowego 25. Terytorialne i temporalne obowiązywanie ustawy karnej procesowej 26. Prawo karne wykonawcze 27. Prawo karne wykonawcze jako dyscyplina nauki 28. Źródła i zasady prawa karne o wykonawczego 29. Organy postępowania karnego wykonawczego 30. Prawo cywilne 31. Pojęcie prawa cywilnego 32. Źródła prawa cywilnego 33. Stosunek cywilnoprawny 34. Podmioty stosunku cywilnoprawnego 35. Czynności prawne i inne zdarzenia cywilnoprawne: 36. Prawo rzeczowe - wybrane zagadnienia 37. Prawo rodzinne 38. Pojęcie prawa rodzinnego i szczególne cechy stosunków rodzinno-prawnych. 39. Zawarcie małżeństwa i jego unieważnienie.		
--	--	--	--	--	--	--	--

					40. Stosunki osobiste między małżonkami. 41. Ustroje majątkowe małżeńskie. Zarząd majątkiem wspólnym małżonków i ich odpowiedzialność za długi. 42. Rozwód. Separacja sądowa. 43. Pochodzenie dziecka i jego nazwisko. Ustalanie macierzyństwa i ojcostwa. 44. Stosunki między rodzicami i dziećmi. Władza rodzicielska. Przysposobienie i jego rodzaje. 45. Obowiązek alimentacyjny i jego realizacja. Opieka. Kuratela. 46. Organy ochrony prawnej 47. Pojęcie i rodzaj ochrony prawnej. 48. Klasyfikacja organów ochrony prawnej. 49. Konstytucyjny system źródeł prawa na przykładzie Polski. 50. Organy wymiaru sprawiedliwości. 51. Organy kontroli państwowej i ochrony prawnej. 52. Podmioty obsługi prawnej. 53. Rzecznicy interesu społecznego. 54. Prawo administracyjne		
28.	Wspomaganie w rozwoju osobistym i zawodowym	K_W06 K_W07 K_W13	K_U07 K_U11 K_U12	K_K02 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Koncepcja całościowego planowania kariery zawodowej w świetle podejścia life-long-learning. 2. Psychologia szkoleń: motywacja pracownika do udziału w szkoleniach, czynniki warunkujące efektywność szkoleń pracownika. 3. Satysfakcja z pracy zawodowej. Uwarunkowania satysfakcji z pracy zawodowej: czynniki organizacyjne, podmiotowe i społeczne. 4. Rozwój zawodowy a rozwój osobisty. Balans ról zawodowych i pozazawodowych w ujęciach work-life-balance. 5. Indywidualny plan rozwoju zawodowego jako narzędzie rozwoju kariery zawodowej. Analiza zasobów osobistych i środowiskowych w aspekcie konstruowania planu rozwoju zawodowego. 6. Długoterminowe i krótkoterminowe cele w rozwoju zawodowym.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Praca zaliczeniowa: Indywidualny Plan Rozwoju Zawodowego i Osobistego
29.	Metody rozwiązywania konfliktów i sporów	K_W01 K_W04 K_W08 K_W11 K_W12	K_U01 K_U02 K_U03 K_U05 K_U07	K_K01 K_K02 K_K03 K_K04 K_K05	Wykłady: 1. Konflikt w kontekście różnych podejść psychologicznych; 2. Źródła konfliktów;	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test zaliczeniowy - Aktywność

		K_W13 K_W15	K_U08 K_U09 K_U10	K_K06 K_K07 K_K08	3. Konflikty społeczne – źródła i mechanizmy rozszerzania się (np. skąd się bierze „wojna polsko-polska”) 4. Proces przebiegu konfliktu; 5. Konflikty w procesie grupowym – szanse i zagrożenia 6. Profesjonalne versus potoczne podejście do konfliktów; 7. Style działania w sytuacji konfliktu; 8. Fazy w przebiegu konfliktu; 9. Podstawowe błędy i bariery w rozwiązywaniu konfliktu; 10. Zasady mediacji w konflikcie; 11. Rozwiązywanie konfliktów w grupie i organizacji; 12. Negocjowanie sytuacji spornych; 13. Zasady i etyka w mediacjach i negocjacjach.		
30.	Psychologia zachowań grupowych	K_W09 K_W13	K_U01 K_U13	K_K01 K_K02	Wykłady: 1. Społeczne i kulturowe uwarunkowania działania umysłu. 2. Metody obrony przed manipulacją 3. Neuromarketing: mity i fakty 4. Agresja grupowa 5. Manipulacja w badaniach eksperymentalnych 6. Język jako narzędzie manipulacji 7. Asertywność w grupach formalnych i nieformalnych 8. Reklama jako narzędzie manipulacji	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Praca zaliczeniowa
31.	Patologie społeczne	K_W01 K_W08 K_W10 K_W11	K_U08	K_K08	Wykłady: 1. Podstawowe pojęcia: patologia społeczna, dewiacja, anomia, niedostosowanie społeczne. 2. Czynniki i uwarunkowania zagrożeń patologicznych. 3. Wybrane kwestie socjalne jako element sytuacji zagrożenia współczesnego człowieka (bezrobocie, bezdomność, samotność). 4. Przestępczość ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości wśród nieletnich. 5. Agresja i przemoc: przyczyny, rozpoznawanie, zapobieganie. 6. Rodzaje patologii społecznych. 7. Zjawisko alkoholizmu. 8. Narkomania. 9. Prostytucja. 10. Pedofilia. 11. Mobbing. 12. Zjawisko korupcji i jej wpływ na życie ludzi. 13. Rodziny dysfunkcyjne. 14. Przeciwdziałanie patologiom społecznym.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Test zaliczeniowy Prezentacja zaliczeniowa

MODUŁY SPECJALNOŚCIOWE: PSYCHOPROFILAKTYKA I POMOC PSYCHOLOGICZNA							
32.	Diagnoza zapotrzebowania na pomoc psychologiczną	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Profilaktyka, psychoprofilaktyka, pomoc psychologiczna: definicje, cele i zadania na przestrzeni lat 2. Profilaktyka jako działanie wielopoziomowe: poziomy i odbiorcy działań profilaktycznych 3. Strategie działań profilaktycznych oraz programy profilaktyczne i pomocowe różnej generacji 4. Wiodące modele działań profilaktycznych i pomocowych 5. Standardy działań profilaktycznych oraz standardy programu profilaktycznego 6. Ewaluacja działań profilaktycznych: istota, rodzaje, procedury 7. Społeczny kontekst działań profilaktycznych w Polsce: historycznie i obecnie Ćwiczenia: 1. Wprowadzenie w problematykę projektu badawczego, jego celów, form realizacji zajęć, warunków i zasad zaliczania 2. Autodiagnoza uczestników specjalności, identyfikacja zasobów i ograniczeń osobistych, dobór w zespoły badawcze i przydział zadań zespołowych 3. Planowanie pracy zespołów badawczych, strategii współdziałania zespołów, zespołowej odpowiedzialności za rozwiązanie analizowanego problemu badawczego 4. Opracowanie, prezentacja i dyskusja nt. podstaw teoretycznych analizowanego problemu 5. Opracowanie strategii badawczej: osoby/środowiska, dobór/konstruowanie narzędzi, strategia badawcza 6. Opracowanie strategii analiz ilościowych i jakościowych zgromadzonego materiału badawczego 7. Wykorzystanie pakietu statystycznego SPSS w analizach zgromadzonych danych	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Sprawdzian pisemny • Praca pisemna • Jakościowe informacje zwrotne

					8. Prowadzenie badań w środowisku osób zakwalifikowanych do diagnozy indywidualnej 9. Analizy ilościowe i jakościowe zgromadzonego materiału (ogół populacji, grupy kryterialne, analiza przypadków) 10. Opracowanie propozycji systemowych działań pomocowych dla osób wysokiego ryzyka. 11. Opracowanie raportu prezentującego całościowy przebieg i efekty zrealizowanego programu badawczego 12. Prezentacja wyników opracowania dla zróżnicowanych grup odbiorców zainteresowanych skutecznością oddziaływań w zdiagnozowanych grupach ryzyka Laboratoria: 1. Identyfikacja osobistych atutów związanych z pełnieniem roli psychologa (funkcjonowanie osobowościowe, interpersonalne, aktualne atuty zawodowe) 2. Identyfikacja osobistych ograniczeń utrudniających pełnienie roli psychologa (funkcjonowanie osobowościowe, interpersonalne, aktualne ograniczenia zawodowe) 3. Identyfikacja osobistej koncepcji funkcjonowania w roli zawodowej (psycholog-diagnosta, psycholog-doradca, psycholog-edukator, psycholog-facylitator, psycholog-terapeuta) 4. Wykorzystywanie grupy rozwojowej jako czynnika wspomagającego proces samoaktualizacji (osobistej i zawodowej)		
33.	Umiejętności profesjonalne pomagającego	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Otwartość-samoświadomość – informacja zwrotna 2. Rozwój i utrzymanie zaufania 3. Okazywanie i rozwój akceptacji 4. Konstruktywna konfrontacja 5. Modelowanie umiejętności interpersonalnych 6. Rozwiązywanie problemów interpersonalnych 7. Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych 8. Ewaluacja procesu rozwoju profesjonalnego	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Samoocena własnego poziomu rozwoju (w oparciu o dane zawarte w raportach pomocowych na rzecz

					Ćwiczenia: 1. Analiza dotychczasowych doświadczeń pomocowych 2. Identyfikacja osobistych preferencji pomocowych 3. Klaryfikacja osobistych celów i zadań rozwojowych w działaniach pomocowych Laboratoria: 1. Werbalne i niewerbalne wyrażanie uczuć 2. Spójność komunikatów niewerbalnych, werbalnych i zachowania 3. Pomocne sposoby słuchania i odpowiadania 4. Budowanie oparcia w sobie i korzystanie z zewnętrznego wsparcia 5. Wspieranie w kształtowaniu zachowań 6. Wspieranie w budowaniu planu działania		studenta objętego wsparciem rówieśniczym) • Praca pisemna • Jakościowe informacje zwrotne
34.	Pomoc psychologiczna i indywidualna klientowi	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Specyfika pomocy psychologicznej na rzecz indywidualnego klienta 2. Specyfika klientów (rozwojowa, środowiskowa, kulturowa itp.) a kompetencje psychologa 3. Pomoc psychologiczna młodzieży w okresie dorastania (zaburzenia emocjonalne, destrukcyjne zaburzenia zachowania, problemy w kształtowaniu poczucia tożsamości) 4. Pomoc psychologiczna klientom z problemem uzależnienia (problemy alkoholowe, używanie innych środków odurzających, uzależnienia behawioralne itd.) 5. Pomoc psychologiczna klientom z zaburzeniami emocjonalnymi (zaburzona kontrola gniewu, lęk i panika, fobie, depresja itd.) 6. Pomoc psychologiczna klientom z problemami prokreacyjnymi (bezpłodność, niechciana ciąża, poronienia, aborcja, reakcje poporodowe itd.) 7. Pomoc psychologiczna klientom z tendencjami autodestrukcyjnymi (tendencje suicydalne, samouszkodzenia itd.) 8. Pomoc psychologiczna sprawcom i ofiarom przemocy (przemoc rówieśnicza, przemoc seksualna, przemoc w relacjach rodzinnych itd.)	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Praca pisemna • Jakościowe informacje zwrotne

				9. Pomoc psychologiczna klientom z problemami psychosomatycznymi (zaburzenia odżywiania, choroby psychosomatyczne i somatopsychiczne itd.) 10. Pomoc psychologiczna klientom w sytuacji kryzysu (rozwojowego, utraty i żałoby, pourazowego, środowiskowego itd.) 11. Pomoc psychologiczna klientom z problemem samoaktualizacji 12. Wykorzystanie grupy rozwojowej jako czynnika wspomagającego proces samoaktualizacji jednostki Ćwiczenia: 1. Oszacowanie i opis przypadku: diagnoza, strukturalizacja działań pomocowych, kontrakt 2. Pomoc w pokonywaniu trudności adaptacyjnych (związanych z nową/zmienioną sytuacją, nowym/zmienionym środowiskiem, nową/zmienioną rolą itd.) 3. Pomoc w sytuacji kryzysu rozwojowego (diagnoza sytuacji kryzysowej, strategię i metody działania) 4. Pomoc osobom uwięzłym w przemoc (diagnoza przemocy interpersonalnej: przyczyny, przejawy, rolę przemocowe; oraz prowadzenia wsparcia psychologicznego dla ofiar i sprawców przemocy) 5. Pomoc osobom używającym środków odurzających (diagnoza stopnia i rodzaju uzależnienia, identyfikacja osób współuzależnionych, identyfikacja i przepracowanie patologicznych ról, modyfikacja wzorców konsumpcyjnych) 6. Pomoc w rozwiązywaniu trudności wychowawczych (umiejętności diagnozy trudności wychowawczych, identyfikacji obszaru interwencji oraz udzielania wsparcia w modyfikowaniu jakości oddziaływań wychowawczych) 7. Pomoc w rozwiązywaniu problemów życia seksualnego (homoseksualizm, transseksualizm, erotomania, pedofilia, cyberseks itd.) Laboratoria: 1. Indywidualna praca studentów z indywidualnym przypadkiem:		
--	--	--	--	--	--	--

					2. Faza budowania relacji: inicjacja/otwarcie; klaryfikacja problemu; określenie kontraktu; intensywna eksploracja problemów; ustalanie możliwych celów 3. Faza zastosowania strategii: obopólna akceptacja zdefiniowanych celów i zamierzeń; planowanie strategii; użycie strategii, ewaluacja strategii, zakończenie procesu; kontakt postterapeutyczny		
35.	Metody i techniki grupowej pomocy psychologicznej	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Istota pomocy grupowej – zakres, znaczenie i skuteczność. 2. Specyfika grupowej pomocy psychologicznej – interpersonalne uczenie się i siły modyfikujące pomoc w grupie 3. Wymagane kompetencje do pracy w grupie pomocowej 4. Organizowanie pracy w grupie pomocowej 5. Podstawowe techniki pracy w grupowej pomocy psychologicznej 6. Kryzysy grupowe i ich wykorzystywanie w procesie pomocy psychologicznej 7. Wykorzystanie procesu grupowego w pomocy psychologicznej 8. Cele grupowe i ich wykorzystywanie w pracy grupowej 9. Budowanie bezpieczeństwa i otwartość w grupie pomocowej 10. Relacje interpersonalne w grupie pomocowej 11. Ekspresja uczuć i emocji 12. Role grupowe i ich znaczenie dla procesu pomocy grupowej 13. Struktura grupy a skuteczność grupowej pomocy psychologicznej 14. Opór w pomocy grupowej – opór jednostki i opór grupy 15. Problemy etyczne w grupowej pomocy psychologicznej Ćwiczenia: 1. Obszary pomocy grupowej 2. Trening integracyjny – cele, formy pracy, przykładowe ćwiczenia 3. Grupowy trening interpersonalny 4. Trening adaptacyjny – cele, formy pracy, przykładowe ćwiczenia	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Prezentacja multimedialna • Scenariusz pracy z grupą

					5. Zespoły interdyscyplinarne – cele, założenia, zasady funkcjonowania 6. Grupowa pomoc psychologiczna osobom uzależnionym 7. Metoda „dwunastu kroków” w pomocy osobom uzależnionym i w grupach rozwojowych 8. Grupy psychoterapeutyczne - cele, założenia, zasady funkcjonowania 9. Społeczności terapeutyczne - cele, założenia, zasady funkcjonowania 10. Grupy superwizyjne - cele, założenia, zasady funkcjonowania 11. Socjoterapia – grupowa forma pracy ukierunkowanej na usprawnianie funkcjonowania w społeczeństwie 12. Grupowa pomoc psychologiczna w instytucjach zamkniętych – cele, zadania, specyfika pracy 13. Przemoc rówieśnicza – etiologia, formy i metody pracy z grupą 14. Zajęcia psychoedukacyjne - cele, formy pracy, przykładowe ćwiczenia 15. Grupy rówieśnicze w wolontariacie i profilaktyce. Laboratoria: 1. Identyfikacja osobistych zasobów i ograniczeń do pracy w ramach grupowej pomocy psychologicznej 2. Dobór klientów i tworzenie grupy 3. Przygotowanie do pracy i tworzenie klimatu grupy 4. Zawieranie kontraktu na pracę w ramach grupowej pomocy psychologicznej 5. Rola prowadzącego w pracy grupowej 6. Analiza potrzeb członków grupy i ich stylów funkcjonowania 7. Koncentracja na procesie jako głównej sile grupy 8. Procesy komunikacyjne w grupowej pomocy psychologicznej 9. Wykorzystanie techniku „tu i teraz” w pracy grupowej 10. Techniki naświetlania procesu 11. Orientowanie wspomaganych na proces		
--	--	--	--	--	---	--	--

					12. Problem przeniesienia i transparencji w grupowej pomocy psychologicznej 13. Formowanie się grupy 14. Faza orientacji i tworzenie się koalicji grupowych 15. Wykorzystanie kryzysu grupowego do rozwoju grupy 16. Radzenie sobie z rolami grupowymi, które są destruktywne dla procesu grupowego 17. Łączenie grupowej pomocy psychologicznej z innymi formami pomocy 18. Superwizja w grupowej pomocy psychologicznej		
36.	Animowanie pomocy paraprofesjonalnej i nieprofesjonalnej	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Koncepcja pomocy para i nieprofesjonalnej. 2. Rola i zadania animatora nieprofesjonalnych działań pomocowych. 3. Wolontariat, programy rówieśnicze i grupy samopomocowe jako paraprofesjonalne i nieprofesjonalne działania pomocowe. 4. Czynniki określające gotowość społeczności lokalnej do podejmowanie nieprofesjonalnych i paraprofesjonalnych form pomocy – identyfikacja i ocena. 5. Grupy samopomocowe jako odpowiedź na aktualne trudności środowiska lokalnego. Mechanizmy zmiany i dynamika procesu grupowego w nieprofesjonalnych grupach wsparcia. 6. Wolontariat: historia powstania, obszary działania, uwarunkowania formalno-prawne, problemy etyczne. 7. Motywacja do pracy w wolontariacie i korzyści rozwojowe odnoszone z aktywności. 8. Programy rówieśnicze: historia powstania, obszary działania, uwarunkowania formalno-prawne, problemy etyczne. 9. Oddziaływanie rówieśnicze a typy programów. Analiza mechanizmów oddziaływania. 10. Wybrane techniki monitorowania, superwizji i prowadzenia badań ewaluacyjnych nieprofesjonalnych i paraprofesjonalnych działań pomocowych.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Praca zaliczeniowa

					Ćwiczenia: 1. Identyfikowanie potrzeb środowiska na działania paraprofesjonalne i nieprofesjonalne. 2. Opracowanie programu działań pomocowych. Przygotowanie środowiska do wdrożenia programu pomocowego. 3. Procedury pozyskiwania kandydatów: zapraszanie, delegowanie, zgłoszenia samorządne, strategie kombinowane. 4. Procedury szkoleniowe uczestników: porozumiewanie się ze wspomaganyymi i osobami znaczącymi. 5. Procedury szkoleniowe uczestników: budowania zaufania i dochowywania tajemnicy. 6. Procedury szkoleniowe uczestników: przeprowadzenie w grupowym podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów. 7. Procedury szkoleniowe uczestników: modelowanie konstruktywnych zachowań. 8. Procedury szkoleniowe uczestników: rozpoznawania wagi problemów i kierowania do specjalistów. 9. Procedury szkoleniowe uczestników: współpracy z profesjonalnym koordynatorem / tutorem / animatorem. 10. Procedury wdrażania i monitorowania nieprofesjonalnych i paraprofesjonalnych programów profilaktycznych i pomocowych		
					Laboratoria: 1. Praca grupowa z uczestnikami paraprofesjonalnych i nieprofesjonalnych działań pomocowych. 2. Kształtowanie cech i umiejętność animatora. 3. Szkolenie uczestników pomocy paraprofesjonalnej i nieprofesjonalnej. 4. Radzenie sobie z oporem i niechęcią uczestników działań pomocowych. 5. Procedura uruchamiania grupy samopomocowej.		

MODUŁY SPECJALNOŚCIOWE: PSYCHOLOGIA ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA

37.	Planowanie kariery	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Rozwój kariery - pojęcie i wymiary, etapy 2. Planowanie kariery dzieci i młodzieży 3. Rozwój kariery osób dorosłych 4. Kompetencje i kwalifikacje 5. Ocena kompetencji i kwalifikacji 6. Techniki oceny zasobów osobistych 7. Narzędzia oceny środowiskowych uwarunkowań kariery 8. Techniki badania zainteresowań i preferencji zawodowych 9. Narzędzia oceny przygotowania do wchodzenia na rynek pracy 10. Talent i uzdolnienia specjalne jako szczególne kompetencje Ćwiczenia: 1. Blok tematyczny A - przygotowanie zajęć: • Formułowanie problemów badawczych i dobór narzędzi diagnozy indywidualnych potencjałów i możliwości w celu planowania kariery. • Diagnoza wartości jako predyspozycji do zawodu - Kwestionariusz „Moja Kariera” E. Scheina. • Pomiar osobowych uwarunkowań edukacyjno-zawodowych oraz właściwości narzędzi standaryzowanych w planowaniu karier - Test Edukacja-Zawód. • Ukierunkowana autorefleksja jako metoda określania potencjału zawodowego – Test Wzorców Pracy i Uczenia. • Wizualizacyjne metody planowania kariery- zastosowanie kart edukacyjnych KLANZA i Gry CV w indywidualnym doradztwie zawodowym. • Metody i narzędzia doradcze z elementami coachingowymi w planowaniu rozwoju zawodowego, np. Action Plan; Metoda Walta Disneya. • Konstrukcja niestandaryzowanych metod, wspierających planowanie kariery. • Główne zasady stosowania pytań w poradnictwie zawodowym. • Konstrukcja scenariuszy zajęć grupowych z zakresu doradztwa zawodowego. 2. Blok tematyczny B - aparaturowa diagnoza predyspozycji • Cele aparaturowych badań psychotechnicznych	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Praca zaliczeniowa • Prezentacja zaliczeniowa
-----	---------------------------	----------------	----------------	----------------	---	-----	---

					• Możliwości zastosowania badań aparaturowych w odniesieniu do planowania karier u młodzieży i osób dorosłych • Dobór i sposób prowadzenia badań aparaturowych • Opis i prezentacja wyników badań aparaturowych 3. Blok tematyczny C - prowadzenie zajęć: • Zasady pracy z grupą oraz najczęstsze błędy prowadzenia warsztatów psychologicznych z tematyki planowania karier. • Praca z przekonaniami dotyczącymi kariery – metody wizualizacyjne. • Określanie i analiza celów edukacyjnych i zawodowych – metody autoanalizy. • Planowanie działań zawodowych - warsztaty tworzenia planów działania. • Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych i autoprezentacja w rozmowie kwalifikacyjnej. Laboratoria: 1. Blok tematyczny A - Rozwój zawodowy i planowanie kariery: • Narzędzia oceny środowiskowych uwarunkowań kariery • Techniki badania zainteresowań i preferencji zawodowych • Narzędzia oceny przygotowania do wchodzenia na rynek pracy • Talent i uzdolnienia specjalne jako szczególne kompetencje 2. Blok tematyczny B - aparaturowa diagnoza predyspozycji • Cele aparaturowych badań psychotechnicznych • Możliwości zastosowania badań aparaturowych w odniesieniu do planowania karier u młodzieży i osób dorosłych • Opis i prezentacja wyników badań aparaturowych 3. Blok tematyczny C - prowadzenie zajęć: • Diagnoza aktualnych potrzeb rynku pracy a określanie zasobów. Źródła pozyskiwania informacji o rynku edukacyjnym i rynku pracy. • Konstrukcja scenariuszy zajęć grupowych z zakresu doradztwa zawodowego. • Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych i autoprezentacja w rozmowie kwalifikacyjnej.	
--	--	--	--	--	---	--

38.	Budowanie zespołu	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Blok tematyczny A - rekrutacja personelu: • Przygotowanie rekrutacji • Ocena potrzeb i oczekiwań zleceniodawcy • Analiza stanowiska pracy • Formułowanie kryteriów rekrutacji i siatki kompetencji • Rekrutacja wewnętrzna i zewnętrzna • Ogłoszenia rekrutacyjne • Dobór metod oceny kompetencji i kwalifikacji • Organizacja i prowadzenie rekrutacji • Raport z rekrutacji 2. Blok tematyczny B - budowanie zespołu zadaniowego: • Cele i formy budowania zespołu • Dobór osób wchodzących w skład zespołu • Planowanie zajęć wspomagających budowę zespołu zadaniowego • Formy realizacji zajęć wspomagających tworzenie zespołów zadaniowych • Organizacja realizacji zajęć wspomagających budowę zespołu zadaniowego • 6. Ewaluacja działań wspomagających budowę zespołu zadaniowego Ćwiczenia: 1. Cele i formy budowania zespołu 2. Dobór osób wchodzących w skład zespołu 3. Planowanie zajęć wspomagających budowę zespołu zadaniowego 4. Formy realizacji zajęć wspomagających tworzenie zespołów zadaniowych 5. Organizacja realizacji zajęć wspomagających budowę zespołu zadaniowego 6. Ewaluacja działań wspomagających budowę zespołu zadaniowego Laboratoria: 1. Przygotowanie planu rekrutacji 2. Techniki oceny potrzeb i oczekiwań zleceniodawcy 3. Narzędzia analizy stanowiska pracy 4. Tworzenie kryteriów rekrutacji i siatki kompetencji 5. Organizowanie rekrutacji wewnętrznej i zewnętrznej 6. Przygotowanie ogłoszenia rekrutacyjnego	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Praca zaliczeniowa • Prezentacja zaliczeniowa
-----	--------------------------	----------------	----------------	----------------	---	-----	---

					7. Tworzenie pakietu metod oceny kompetencji i kwalifikacji 8. Organizowanie i prowadzenie rekrutacji 9. Opracowanie raportu z rekrutacji		
39.	Doskonalenie kompetencji	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: - Blok A - kompetencje przedsiębiorcze: - Przedsiębiorczość, kompetencje przedsiębiorcze - Psychologiczne i organizacyjne aspekty działalności przedsiębiorczej - Ekonomiczne i organizacyjne aspekty rozwoju przedsiębiorczości - Zarządzanie przez kompetencje - Narzędzia oceny kompetencji przedsiębiorczych - Bariery osobowe w rozwoju przedsiębiorczości - Blok B - komunikacja i wizerunek lidera: - Prowadzenie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej - Kształtowanie wizerunku lidera jako element komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej - Autoprezentacja - cele, style, metody i techniki - Wystąpienia publiczne jako kształtowanie wizerunku lidera i instytucji Ćwiczenia: - Przedsiębiorczość, kompetencje przedsiębiorcze - Psychologiczne i organizacyjne aspekty działalności przedsiębiorczej - Ekonomiczne i organizacyjne aspekty rozwoju przedsiębiorczości - Zarządzanie przez kompetencje - Narzędzia oceny kompetencji przedsiębiorczych - Bariery osobowe w rozwoju przedsiębiorczości - Prowadzenie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej - Kształtowanie wizerunku lidera jako element komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej - Autoprezentacja - cele, style, metody i techniki Laboratoria: - Przygotowanie diagnozy potrzeb szkoleniowych - Ocena potrzeb i oczekiwań zleceniodawcy - Charakterystyka właściwości uczestników	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Egzamin ustny - Praca zaliczeniowa - Wystąpienie publiczne

					4. Przygotowanie planu zajęć 5. Szkolenie wewnętrzne i zewnętrzne 6. Szkolenia grupowe - planowanie i prowadzenie 7. Indywidualne formy wsparcia w rozwoju - coaching, mentoring 8. Systemy szkoleń w trakcie pracy, techniki delegowania jako narzędzie doskonalenia 9. Ewaluacja szkoleń		
40.	Rozwój organizacji	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Blok A - marketing personalny i zarządzanie talentami: - Istota marketingu personalnego, koncepcja partycypacji pracowniczej - Zewnętrzny i Wewnętrzny marketing personalny: kreowanie i utrwalanie atrakcyjnego wizerunku pracodawcy na rynku, badania satysfakcji pracowniczej, System Rozmów Okresowych oraz motywowanie pozafinansowe - Strategie pozyskiwania „make or buy”, rozpoznawania, segmentacji, zatrzymywania i rozwoju utalentowanych pracowników. - Skuteczność marketingu personalnego oraz systemu zarządzania talentami - Wdrożenia strategii marketingu personalnego i programów rozwoju talentów w konkretnych firmach; psychologiczne modele wybitnych zdolności i talentu 2. Blok B - Public Relations i promocja: - Public Relations jako forma zarządzania i promocji przedsiębiorstwa - Public Relations a reklama i propaganda - Strategia działań promocyjnych (strategia RACE, analiza SWOT) - Komunikowanie informacyjne vs komunikowanie perswazyjne przedsiębiorstwa z otoczeniem - Rodzaje komunikowania w organizacji: wewnętrzna i zewnętrzna - Wykorzystanie mediów w procesie promocji przedsiębiorstwa, kreowanie wizerunku i tożsamości przedsiębiorstwa - System Identyfikacji Wizualnej przedsiębiorstwa, zarządzanie SIW	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Egzamin ustny - Praca zaliczeniowa - Prezentacja zaliczeniowa

					Ćwiczenia: 1. Fazy rozwoju organizacji 2. Zmiana w organizacji - kierowanie procesem zmiany 3. Cechy i rola liderów zmiany 4. Proces badania potrzeb zmiany w organizacji 5. Zwiększanie gotowości do zmiany w organizacji 6. Wprowadzanie zmian w organizacji 7. Stabilizowanie zmian, tworzenie długofalowych planów rozwoju 8. Analiza i kształtowanie prorozwojowej kultury organizacyjnej Laboratoria: 1. Blok A - Public Relations i promocja: • Strategia działań promocyjnych (strategia RACE, analiza SWOT) • Komunikowanie informacyjne przedsiębiorstwa z otoczeniem • Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna w organizacji • Promocja przedsiębiorstwa, kreowanie wizerunku i tożsamości przedsiębiorstwa w mediach • System Identyfikacji Wizualnej przedsiębiorstwa, zarządzanie SIW 2. BLOK B: • Przywództwo, kompetencje przywódcze • Kształtowanie ścieżek karier liderów • Motywowanie i systemy motywacyjne • Innowacyjność w organizacji • Analiza i kształtowanie proinnowacyjnej kultury organizacyjnej		
41.	Zarządzanie i praca w warunkach szczególnych	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Blok A - instytucje totalne: • Instytucje totalne i ich rola w środowisku społecznym • Rozwój osobowości w środowisku instytucji totalnej 2. Blok B - stres, wypalenie, kryzys w pracy: • Konflikty i ich rozwiązywanie • Stres zawodowy, wspomaganie osób pracujących w warunkach szczególnych przeciążeń i stresu • Wypalenie, wspomaganie osób w wypaleniu	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Praca zaliczeniowa • Prezentacja zaliczeniowa

					Ćwiczenia: - Blok tematyczny A: - Rozwiązywanie konfliktów pracowniczych - Negocjacje i mediacje jako narzędzie rozwiązywania konfliktów w pracy - Ocena i redukcja przyczyn i skutków stresu zawodowego - Wspomaganie osób pracujących w warunkach szczególnych przeciążeń - Wspomaganie psychologiczne osób zarządzających w sytuacjach kryzysowych - Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu - Blok tematyczny B: - Placówki rynku pracy w pomocy osobom bezrobotnym - Niepełnoprawność jako przyczyna wykluczenia - Wspomaganie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych - Wspomaganie aktywności zawodowej osób starszych Laboratoria: - Ocena oferty placówek rynku pracy dla osób bezrobotnych i niepełnosprawnych, dobór ofert - Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych oraz osób z niepełnoprawnością - Rola PSZ IPS i IRP w aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych i osób niepełnosprawnych - Wdrażanie standardów etyki w zarządzaniu i codziennym działaniu instytucji PSZ IPS i IRP		
MODUŁY SPECJALNOŚCIOWE: PSYCHOLOGIA SĄDOWA I PENITENCJARNA							
42.	Psychologia sądowa i penitencjarna	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: - Podstawowe koncepcje psychologiczne w kryminalistyce. - Koncepcje środowiskowe i biologiczne w kryminalistyce. - Problematyka małoletnich i nieletnich (małoletni i nieletni jako ofiary, sprawcy i świadkowie)	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Egzamin pisemny - Egzamin ustny - Referat

					4. Problematyka dorosłych (motywacja czynu, poczytalność, afekt, profilowanie psychologiczne) 5. Problematyka rodzinna (psychologiczne problemy rodziny rozbitej, opiniowanie w sprawach rodzinnych) 6. Problematyka zachowań suicydalnych (warunki zasięgania opinii psychologicznej, przedmiot i zakres ekspertyzy psychologicznej w sprawach samobójczych, problem odpowiedzialności za przyczynienie się do samobójstwa) 7. Psychologia zeznań świadków (okoliczności zasięgania opinii psychologicznej, psychologiczna ocena wiarygodności zeznań świadków, techniki usprawniające odtwarzanie przebiegu zdarzenia – przesłuchanie poznawcze) 8. Problematyka cywilna (ocena zdolności do czynności prawnej, unieważnienie oświadczenia woli, ubezwłasnowolnienie) 9. Ekspertyza dotycząca nieletnich sprawców czynów karalnych (przedmiot i zakres ekspertyzy w sprawach nieletnich, okoliczności zasięgania opinii psychologicznej, metody diagnozy nieprzystosowania społecznego) Ćwiczenia: 1. Specyfika czynów przestępczych. Rodzaje przestępstw, cechy sprawców, formy przestępczości. 2. Opus moderandi czynów przestępczych. 3. Teorie przestępczości i ich zastosowanie w kryminalistyce. 4. Rola rodziny w procesie kryminogenezy. 5. Rola psychologa w zadaniach z zakresu kryminologii i wiktymologii. Laboratoria: 1. Psychologiczne aspekty wiktymologii. 2. Psychologiczne aspekty suicidologii. 3. Formułowanie i analiza problemów badawczych z zakresu przestępczości.		
43.	Psychologia penitencjarna	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Rozwój myśli penitencjarnej na świecie i w Polsce; 2. Przestępstwo jako przejaw zachowań aspołecznych/antyspołecznych: definicje, uwarunkowania, przejawy, skutki; 3. Psychologiczne teorie przestępstwa i przestępczości;	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin pisemny • Egzamin ustny • Referat

					4. Instytucje resocjalizacyjne i ich rola; alternatywne metody oddziaływań resocjalizacyjnych; 5. Specyfika diagnozy psychologicznej: diagnoza resocjalizacyjna, diagnoza terapeutyczna, diagnoza ryzyka powrotności do przestępstwa; 6. Kara pozbawienia wolności: cele, zasady, formy, uwarunkowania skuteczności, rodzaje zakładów karnych; 7. Izolacja więzienna: specyfika izolacji społecznej, funkcjonowanie w warunkach izolacji społecznej (z uwzględnieniem specyfiki osadzonych); 8. Istota, przejawy i skutki patologii więziennych (samouszkodzenia, podkultura więzienna itp.); 9. Psychologiczne znaczenie metod aktywizujących osadzonych w działaniach resocjalizacyjnych (praca zawodowa, zajęcia kulturalne, aktywność sportowa, rozwój zainteresowań, aktywność religijna); 10. Działania terapeutyczne w warunkach zakładu karnego: terapia osób uzależnionych od alkoholu; uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych; osób z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi; osób niepełnosprawnych intelektualnie/fizycznie; sprawców przestępstw na tle seksualnym itp.; 11. Działania wspierające na rzecz członków rodzin osób osadzonych (współmałżonków, dzieci itd.); 12. Psychologiczne znaczenie metod aktywizujących osadzonych w działaniach resocjalizacyjnych (praca zawodowa, zajęcia kulturalne, aktywność sportowa, rozwój zainteresowań, aktywność religijna); 13. Działania terapeutyczne w warunkach zakładu karnego: terapia osób uzależnionych od alkoholu; uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych; osób z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi; osób niepełnosprawnych intelektualnie/fizycznie; sprawców przestępstw na tle seksualnym itp.; 14. Omówienie zasad conceptualizacji, monitoringu i ewaluacji IPR. Ćwiczenia: 1. Psychologiczne problemy karania; 2. Analiza zachowania ludzi przy zastosowaniu środków przymusu; 3. Analiza zachowania osoby w warunkach izolacji społecznej; 4. Specyfika pracy psychologa w placówkach penitencjarnych;	
--	--	--	--	--	---	--

					5. Specyfika metod aktywizujących w działaniach resocjalizacyjnych; 6. Specyfika metod terapeutycznych w warunkach izolacji społecznej. Laboratoria: 1. Rola i zadania psychologa w areszcie śledczym; 2. Rola i zadania psychologa w zakładzie karnym; 3. Specyfika diagnozy psychologicznej: diagnoza resocjalizacyjna, diagnoza terapeutyczna, diagnoza ryzyka powrotności do przestępstwa; 4. Wizyta studyjna w zakładzie penitencjarnym.		
44.	Metodyka pracy psychologa sądowego	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Diagnostyka sądowa i penitencjarna 2. Sądowa ekspertyza psychologiczna – przedmiot i zakres 3. Metody diagnostyczne w psychologii sądowej 4. Standardy badania psychologiczno-sądowego 5. Opiniowanie sądowo-psychologiczne – standardy postępowania 6. Opiniowanie w sprawach nieletnich 7. Opiniowanie w sprawach opiekuńczych 8. Opiniowanie w sprawach cywilnych 9. Opiniowanie w sprawach karnych 10. Psychologiczna ocena wiarygodności zeznań ofiar i świadków przemocy domowej 11. Ocena stopnia uszkodzenia osoby skrzywdzonej 12. Psychologiczna ocena kłamstwa. 13. Profilowanie psychologiczne nieznanymi sprawców przestępstw 14. Opiniowanie sądowe z udziałem małoletnich, nieletnich i dorosłych świadków, ofiar i sprawców. 15. Biegły psycholog w sądzie, prokuraturze, w kontakcie z adwokatami 16. Dylematy etyczne w pracy psychologa biegłego sądowego 17. Opiniowanie psychologiczne przez biegłego psychologa – aspekty prawne Ćwiczenia: 1. Istota konfliktów w relacjach rodzinnych z uwzględnieniem sytuacji przemocowych. 2. Ustawowe warunki mediacji w Polsce i na świecie. 3. Cele i funkcje porozumień proceduralnych w spotkaniach mediacyjnych. 4. Procedury postępowania mediacyjnego i negocjacyjnego.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin pisemny • Egzamin ustny • Praca zaliczeniowa

				5. Psychologiczne aspekty postępowania mediacyjnego i negocjacyjnego. 6. Procedury postępowania mediacyjnego i negocjacyjnego. 7. Psychologiczne aspekty postępowania mediacyjnego i negocjacyjnego. 8. Otwierające wypowiedzi negocjatora, mediatora, spotkania na osobności. 9. Mediacje i negocjacje rodzinne w spawach finansowych, kontaktów z dziećmi, W konflikcie rozwodowym. 10. Mediacje, negocjacje pracownicze i szkolne. 11. Zawieranie kontraktu i pisanie porozumienia. 12. Symulacja postępowań mediacyjnych/ Trening mediacji i negocjacji. 13. Etyka zawodowa mediatora. 14. Udział w badaniach psychologicznych w placówkach opiniujących, opiekuńczych i resocjalizacyjnych 15. Praca kuratora sądowego. 16. Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze kuratora sądowego Laboratoria: 1. Opiniowanie sądowe – podstawy teoretyczne i praktyczne. 2. Proces diagnostyczny a proces badawczy: formułowanie i analiza problemów badawczych; dobór metod i narzędzi badawczych; opracowanie i prezentacja wyników badań z zakresu psychologii sądowej. 3. Pomoc psychologiczno-sądowa – diagnozowanie i efekty. 4. Praca z dzieckiem- świadkiem i ofiarą przestępstwa. 5. Praca z rodziną w żałobie. Diagnoza straty i cierpienia. 6. Osoby upośledzone umysłowo- w roli świadków, sprawców i ofiar. 7. Osoby chore psychicznie- w roli świadków, sprawców i ofiar. 8. Osoby w podeszłym wieku- w roli świadków, sprawców i ofiar. 9. Diagnozowanie w sprawach dotyczących przemocy domowej. 10. Diagnozowanie na rzecz sądów penitencjarnych. 11. Współpraca z organami ścigania i sądami- zadania i kompetencje biegłego psychologa.		
--	--	--	--	---	--	--

45.	Psychoopatologia i formy terapii w psychologii sądowej	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Przedmiot i zakres oraz główne zagadnienia psychopatologii w psychologii sądowej 2. Zagadnienie normy i zaburzeń psychicznych w psychologii sądowej oraz relacji między diagnozą psychopatologiczną a diagnozą sądową 3. Społeczno-środowiskowe uwarunkowania asocjalności-przegląd wybranych teorii 4. Psychologiczne uwarunkowania asocjalności-przegląd wybranych teorii 5. Afekt patologiczny, silne wzburzenie a niepoczytalność 6. Zaburzenia psychotyczne, nerwicowe i neurologiczne a problemy prawa karnego, rodzinnego i cywilnego. 7. Uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych w praktyce sądowej 8. Zaburzenia seksualne a naruszanie norm prawnych 9. Resocjalizacja a alternatywne formy terapii 10. Prezentacja wyników najnowszych badań z zakresu psychopatologii. Ćwiczenia: 1. Normy prawne a normy kliniczne w psychopatologii 2. Zaburzenia osobowości a problemy procesowe (karne, rodzinne, cywilne) 3. Dysfunkcje, zaburzenia preferencji seksualnych, parafilie a przestępstwa: zgwałcenia, zabójstwa, kazirodztwa, pedofilii. 4. Deficyty neuropsychologiczne funkcji wykonawczych a zaburzenia w kontroli i planowaniu. 5. Prezentacja najnowszych przykładów dobrych praktyk z zakresu terapii w psychologii sądowej. 6. Bezpośredni udział studentów w ewaluacji działań profilaktycznych i terapeutycznych prowadzonych w placówkach resocjalizacyjnych i penitencjarnych Laboratoria: 1. Uczestniczenie w pracach instytucji reprezentujących prawo, opiekuńczych i resocjalizacyjnych. 2. Formułowanie i analiza problemów badawczych z zakresu psychopatologii; dobór metod i narzędzi badawczych; opracowanie i prezentacja wyników badań. 3. Bezpośredni udział studentów w pracach badawczych prowadzonych w zakładach karnych,	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin pisemny • Egzamin ustny • Praca zaliczeniowa
-----	---	----------------	----------------	----------------	--	-----	---

					młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych oraz w Areszcie Śledczym. 4. Bezpośredni udział studentów w ewaluacji działań profilaktycznych i terapeutycznych prowadzonych w placówkach resocjalizacyjnych i penitencjarnych. 5. Kontakt z psychologami z placówek resocjalizacyjnych.		
46.	Opiniowanie psychologiczno-sądowe	K_W06 K_W11	K_U07 K_U10	K_K04 K_K06	Wykład: 1. Metodologia badań psychologicznych w sądownictwie 2. Opinie i ekspertyzy 3. Rozmowa kliniczna jako metoda diagnozy 4. Badania metodami testowymi 5. Diagnoza dzieci, młodzieży, osób dorosłych 6. Opiniowanie w sprawach cywilnych 7. Opiniowanie w sprawach karnych 8. Profilowanie psychologiczne nieznanymi sprawców przestępstw 9. Zeznania dorosłych świadków jako przedmiot ekspertyzy psychologicznej 10. Diagnoza kompetencji świadka 11. Diagnoza krzywdzenia dziecka 12. Opiniowanie w sprawach nieletnich 13. Opiniowanie w sprawach opiekuńczych i rodzinnych 14. Opiniowanie w sprawach rozwodowych 15. Opiniowanie w sprawach dotyczących ubezwłasnowolnienia 16. Przesłuchanie biegłego psychologa w praktyce psychologicznej 17. Prawne podstawy opiniowania przez psychologa biegłego sądowego Ćwiczenia: 1. Opiniowanie psychologiczno-sądowe ujmowane w kategoriach procesu badawczego. 2. Formułowanie i analiza problemów badawczych z zakresu psychologii sądowej; dobór metod i narzędzi badawczych; opracowanie i prezentacja wyników badań. 3. Opracowanie studium przypadku w zakresie wybranego celu diagnostycznego. 4. Dylematy diagnostyczne psychologa sądowego. 5. Analiza opinii psychologiczno-sądowych w sprawach cywilnych i karnych. Laboratoria: 1. Opinia sądowa a wiedza specjalna biegłego	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Egzamin testowy • Egzamin ustny • Praca zaliczeniowa

					2. Analiza tez dowodowych a dobór metod badawczo-sądowych 3. Opiniowanie sądowo-psychologiczne w przedmiocie niepczytalności 4. Ocena psychologicznej wiarygodności zeznań świadków: naocznych, pokrzywdzonych w kontekście deficytów poznawczych, językowych i emocjonalnych. 5. Opiniowanie sądowo-psychologiczne w przedmiotach: oceny zdolności do czynności prawnych, oceny unieważnienia aktów woli, ubezwłasnowolnienia, odszkodowania i zadośćuczynienia 6. Opiniowanie w przedmiocie oceny kompetencji wychowawczych i więzi psychicznych (kontekst choroby somatycznej, neurologicznej i psychicznej) 7. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego; procedura kontradyktoryczności.		
MODUŁY SPECJALNOŚCIOWE: PSYCHOLOGIA KLINICZNA							
47.	Psychologia kliniczna w cyklu życia	K_W04 K_W06 K_W07 K_W08 K_W11 K_W12 K_W15	K_U02 K_U03 K_U05 K_U06 K_U07 K_U09 K_U10	K_K01 K_K02 K_K04 K_K05 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do specjalności. Psychologia kliniczna w ujęciu rozwojowym - pojęcia, terminy, modele. 2. Wprowadzenie do neuropsychopatologii - Struktura i funkcjonowanie mózgu - Neurobiologiczne podstawy zaburzeń psychicznych - Metody diagnostyczne w badaniu układu nerwowego 3. Zaburzenia neurorozwojowe u dzieci - Definicja i klasyfikacja zaburzeń neurorozwojowych (DSM-5, ICD-11) - Czynniki genetyczne, biologiczne i środowiskowe wpływające na rozwój mózgu - Metody diagnozy i rola psychologa w pracy z dziećmi - Neurorozwojowe i spektralne ujęcie zespołów klinicznych we współczesnej nauce 4. Spektrum zaburzeń autystycznych (ASD) - Objawy, kryteria diagnostyczne i różnorodność funkcjonowania - Mechanizmy neurobiologiczne i wpływ genetyki	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test egzaminacyjny - Praca zaliczeniowa - Prezentacja zaliczeniowa - Projekt badawczy

					• Terapie behawioralne, podejścia edukacyjne i wsparcie dla rodzin 5. Zaburzenia deficytu uwagi i hiperaktywności (ADHD) • Podtypy ADHD: prezentacja objawów w różnych okresach życia • Neuronalne podłoże i teorie dotyczące przyczyn zaburzenia • Strategie terapeutyczne: farmakoterapia, terapia behawioralna, trening umiejętności społecznych • Zaburzenia uczenia się i zaburzenia mowy • Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia – charakterystyka i kryteria diagnostyczne • Mózgowe mechanizmy trudności w uczeniu się • Opóźnienia mowy, afazja dziecięca, mutyzm selektywny • Zaburzenia koordynacji ruchowej (DCD), zespół Tourette'a 6. Inne dziecięce zespoły kliniczne. Dziecięce zaburzenie dysforyczne jako przykład nowości diagnostycznych. 7. Choroby metaboliczne i genetyczne wpływające na rozwój mózgu • Fenylketonuria, choroba Tay-Sachsa, stwardnienie guzowate i in. • Diagnostyka i terapia zaburzeń metabolicznych 8. Choroby neurozapalne i autoimmunologiczne • Stwardnienie rozsiane, zapalenie mózgu i rdzenia • Wpływ układu odpornościowego na funkcjonowanie psychiczne • Strategie terapeutyczne 9. Urazy mózgu i ich konsekwencje • Wstrząśnienie mózgu, urazy czaszkowo-mózgowe • Zaburzenia pamięci i funkcji wykonawczych po urazach – analiza przypadków klinicznych • Neurorehabilitacja 10. Neurodegeneracja w starości: mechanizmy i objawy • Procesy starzenia się mózgu • Mechanizmy neurodegeneracyjne (agregacja białek, stres oksydacyjny, zapalenie)	
--	--	--	--	--	--	--

					• Choroba Alzheimer, otępienie czołowo-skroniowe, otępienie z ciałami Lewy'ego • Terapie: farmakoterapia, rehabilitacja, interwencje psychologiczne 11. Psychologiczne i społeczne konsekwencje chorób neurologicznych u osób starszych • Wpływ chorób neurodegeneracyjnych na funkcjonowanie psychiczne i emocjonalne • Opieka nad pacjentem i wsparcie dla rodzin • Nowoczesne metody poprawy jakości życia seniorów 12. Nowoczesne metody leczenia chorób układu nerwowego • Terapie biologiczne, genowe i farmakologiczne • Neuroterapia i neurorehabilitacja • Neurostymulacja i nowe technologie w leczeniu neurologicznym • Perspektywy badań nad regeneracją układu nerwowego 13. Podsumowanie: przyszłość neurologii i neuropsychologii • Najnowsze odkrycia w neurologii • Etyczne i społeczne aspekty terapii neurologicznych • Rola psychologa w interdyscyplinarnym podejściu do chorób neurologicznych • Znaczenie badań naukowych w tworzeniu podstaw teoretycznych diagnozy, neurorehabilitacji i neuroterapii. Ćwiczenia: 1. BŁOK 1. Sposoby poznawania pacjenta – wywiad jako podstawowa metoda diagnozy i jego rola w planowaniu interwencji terapeutycznych 2. BŁOK 2. Neuronauka w psychologii i psychoterapii – zastosowanie wyników neurobiologii w kontekście terapii psychologicznych 3. BŁOK 3. Psychoneuroimmunologia – analiza wpływu układu immunologicznego na zdrowie psychiczne i możliwe metody terapeutyczne	
--	--	--	--	--	---	--

					4. BLOK 4. Teoria poliwalgalna w praktyce – zastosowanie teorii poliwalgalnej w kontekście terapii traumy i zaburzeń psychicznych 5. BLOK 6. Rezyliencja w cyklu życia Laboratoria: 1. BLOK 1. Lęk, poczucie winy, wstyd, złość - funkcje i dysfunkcje 2. BLOK 2. Trauma i zdrowienie – analiza psychologicznych i neurologicznych aspektów procesu zdrowienia po traumie w różnych etapach życia		
48.	Diagnoza kliniczna w psychologii	K_W04 K_W05 K_W11 K_W12 K_W14	K_U02 K_U07 K_U08 K_U10	K_K04 K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do diagnozy klinicznej - Definicje diagnozy w psychologii klinicznej (ujęcie klasyczne i współczesne). - Cel diagnozy: opis – wyjaśnienie – predykcja – planowanie interwencji. - Różnica między diagnozą kliniczną a diagnozą w innych subdyscyplinach psychologii. - Modele diagnozy: medyczny, psychologiczny, biopsychospołeczny. 2. Podstawy metodologiczne diagnozy - Proces diagnostyczny: etapy (od kontraktu diagnostycznego po formułowanie wniosków). - Hipotezy diagnostyczne – rola w badaniu psychologicznym. - Kryteria rzetelności i trafności w diagnozie. - Błędy poznawcze i pułapki interpretacyjne (np. efekt halo, tendencyjność confirmacyjna). 3. Metody i techniki diagnozy klinicznej - Wywiad kliniczny - Struktura i rodzaje wywiadu (swobodny, ustrukturyzowany, częściowo ustrukturyzowany). - Kompetencje interpersonalne diagnosty. - Zasady prowadzenia wywiadu w różnych grupach wiekowych. - Obserwacja kliniczna - Rola obserwacji w diagnozie. - Obserwacja naturalna vs. kontrolowana.	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test egzaminacyjny - Projekt badawczy - Praca zaliczeniowa

					○ Notowanie i analiza zachowań. • Testy psychologiczne ○ Klasyfikacja narzędzi (testy inteligencji, osobowości, funkcji poznawczych, kwestionariusze objawowe). ○ Standardy stosowania testów (etyka, adaptacja kulturowa, normy). ○ Integracja wyników testowych z innymi danymi diagnostycznymi. • Inne metody diagnostyczne ○ Techniki projekcyjne – zastosowanie i ograniczenia. ○ Badania neuropsychologiczne. ○ Kwestionariusze samoopisowe i narzędzia online. 4. Klasyfikacje i systemy diagnostyczne • DSM-5 i ICD-11: podobieństwa i różnice. • Krytyka podejścia kategorialnego – modele wymiarowe. • Diagnoza nozologiczna a diagnoza funkcjonalna. 5. Etyka i kontekst prawny diagnozy • Zasady etyczne w pracy diagnostycznej (Karta Zasad Etyki Zawodowej Psychologa). • Poufność, zgoda świadoma, prawo pacjenta do informacji. • Dokumentacja psychologiczna: formy, przechowywanie, udostępnianie. 6. Specyfika diagnozy w różnych obszarach klinicznych • Psychologia dzieci i młodzieży. • Psychologia osób dorosłych. • Psychogeriatra. • Diagnoza w kontekście sądowym i penitencjarnym. • Diagnoza w opiece zdrowotnej (np. psychoonkologia, psychiatria). 7. Formułowanie diagnozy i opinii psychologicznej • Struktura opinii psychologicznej. • Język diagnozy – precyzyjność i neutralność. • Formułowanie rekomendacji dla pacjenta, lekarzy, instytucji. 8. Praktyczne studia przypadków		
--	--	--	--	--	--	--	--

					• Analiza przykładowych protokołów diagnostycznych. • Dyskusja nad błędami i trudnościami diagnosty. • Ćwiczenia w formułowaniu hipotez i rekomendacji. 9. Aktualne trendy i kierunki rozwoju diagnozy klinicznej • Diagnostyka wspierana sztuczną inteligencją. • Neuroobrazowanie i biomarkery w diagnozie psychologicznej. • Psychometria komputerowa (CAT, testy adaptacyjne). • Diagnoza online i telemedycyna. Ćwiczenia: 1. Warunki powstawania nowych subdyscyplin w ramach psychologii klinicznej 2. Zadania realizowane przez psychologa klinicznego: • diagnoza psychologiczna, cele i poziomy diagnozy • strategie realizowane w rehabilitacji psychologicznej • psychoterapia • orzecznictwo • badania naukowe 3. Etapy formułowania diagnozy psychologicznej: • określenie celów diagnozy • analiza dokumentacji medycznej i psychologicznej • medyczne metody diagnostyczne stosowane w rozpoznawaniu schorzeń CUN • psychologiczne metody diagnostyczne stosowane w rozpoznawaniu schorzeń CUN • formułowanie problemów i hipotez • wyniki badań diagnostycznych i weryfikacja hipotez • badania diagnostyczne jako wstęp do rehabilitacji wyższych czynności nerwowych • efekty rehabilitacji jako ostateczne potwierdzenie słuszności diagnozy psychologicznej • trudności w formułowaniu diagnozy psychologicznej • etyczne i prawne uwarunkowania pracy zawodowej psychologa		
--	--	--	--	--	--	--	--

					• prawidłowa diagnoza jako wyraz odpowiedzialności zawodowej i cywilnej psychologa Laboratorium: 1. Fazy i wyniki badania neurologicznego (Analiza dokumentacji medycznej): • wywiad • badanie przedmiotowe • badania laboratoryjne • wyniki medycznych badań diagnostycznych (radiologiczne, EEG, izotopowe) 2. Psychologiczne metody diagnostyczne stosowane w rozpoznawaniu nieprawidłowości funkcjonowania CUN. Analiza schematów badań: • skuteczność diagnostycznych badań psychologicznych w rozpoznawaniu schorzeń CUN • znaczenie diagnostyczne badań zaburzeń mowy i czynności pisania • metody rehabilitacji zaburzeń mowy i czynności pisania • czynniki decydujące o efektach rehabilitacji wyższych czynności nerwowych		
49.	Psychologia człowieka chorego somatycznie	K_W06 K_W07 K_W08 K_W10 K_W11 K_W13	K_U02 K_U03 K_U06 K_U07 K_U10 K_U12	K_K01 K_K04 K_K05 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do psychologii człowieka chorego somatycznie • Wprowadzenie do psychosomatyki • Psychologia choroby: stres, adaptacja i jakość życia • Mechanizmy radzenia sobie z chorobą 2. Aspekty psychologiczne w przebiegu choroby onkologicznej • Psychologiczne aspekty diagnozy choroby nowotworowej: reakcje pacjenta na diagnozę, znaczenie wsparcia wczesnego etapu leczenia • Funkcjonowanie emocjonalne w trakcie leczenia: lęk, depresja, mechanizmy obronne • Wpływ choroby nowotworowej na relacje rodzinne i społeczne: strategie radzenia sobie dla pacjentów i bliskich	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Prezentacja zaliczeniowa

					- Psychologiczne aspekty rehabilitacji onkologicznej: powrót do życia codziennego, radzenie sobie z trwałymi skutkami leczenia - Opieka paliatywna i psychologia umierania: znaczenie wsparcia duchowego i emocjonalnego w końcowym etapie choroby 3. Aspekty psychologiczne w przebiegu choroby autoimmunologicznej - Funkcjonowanie psychiczne pacjentów z chorobami autoimmunologicznymi, takimi jak RZS, SLE, SM - Stygmatyzacja i problemy społeczne - Wpływ przewlekłego zmęczenia i bólu na funkcjonowanie 4. Aspekty psychologiczne w przebiegu chorób genetycznych - Psychologiczne wyzwania związane z diagnozą genetyczną - Radzenie sobie z przewlekłymi problemami związanymi z chorobami wrodzonymi - Znaczenie wsparcia rodzinnego 5. Aspekty psychologiczne w przebiegu chorób przewlekłych - Depresja i lęk w chorobach przewlekłych - Relacja lekarz – pacjent: rola empatii i komunikacji - Znaczenie stylu życia i rehabilitacji psychologicznej 6. Praktyczne podejście do wsparcia psychologicznego - Techniki relaksacyjne i interwencje poznawczo-behawioralne - Organizacje wsparcia dla pacjentów i ich rodzin - Znaczenie psychoedukacji w leczeniu somatycznym Ćwiczenia: 1. Psychosomatyka i psychologiczne aspekty choroby - Mechanizmy psychosomatyczne w chorobach przewlekłych - Teorie stresu i jego wpływ na rozwój chorób (m.in. Selye, Lazarus) - Rola stylu radzenia sobie z chorobą - Psychologia pacjenta onkologicznego - Reakcje emocjonalne na diagnozę nowotworową chorego somatycznie	
--	--	--	--	--	---	--

					• Reakcje emocjonalne na diagnozę nowotworową rodziny chorego somatycznie • Znaczenie wsparcia psychologicznego w procesie leczenia • Terapie poznawczo-behawioralne dla pacjentów onkologicznych 2. Psychologiczne aspekty chorób autoimmunologicznych • Psychospołeczne konsekwencje chorób autoimmunologicznych • Znaczenie stresu i jego rola w przebiegu chorób autoimmunologicznych • Strategie radzenia sobie z przewlekłym bólem 3. Psychologia pacjenta z chorobą genetyczną i przewlekłą • Diagnoza choroby genetycznej – psychologiczne reakcje pacjenta i rodziny • Znaczenie wsparcia rodzinnego i psychospołecznych zasobów pacjenta • Przewlekła choroba somatyczna a zdrowie psychiczne 4. Komunikacja z pacjentem i interwencje psychologiczne • Techniki efektywnej komunikacji w pracy z pacjentem • Znaczenie empatii i aktywnego słuchania • Organizacje wsparcia dla pacjentów i ich rodzin Laboratoria: 1. Diagnoza psychologiczna pacjenta chorego somatycznie • Metody oceny psychologicznej w chorobach somatycznych • Testy i kwestionariusze wykorzystywane w badaniach osób chorych 2. Analiza przypadków pacjentów • Studium przypadku pacjentów onkologicznych • Studium przypadku pacjentów z chorobami autoimmunologicznymi • Studium przypadku pacjentów z chorobami przewlekłymi	
--	--	--	--	--	--	--

					• Studium przypadku pacjentów z chorobami genetycznymi 3. Interwencje psychologiczne w praktyce • Praca psychologiczna z pacjentem chorym somatycznie • Techniki redukcji stresu i relaksacji • Psychoedukacja jako narzędzie wsparcia pacjentów i ich rodzin • • Znaczenie interdyscyplinarnej współpracy w opiece nad pacjentem		
50.	Neuropsychologia: wybrane zagadnienia	K_W06 K_W11	K_U07 K_U09 K_U10	K_K04 K_K06	Wykłady: 1. Przedmiot neuropsychologii 2. Mózg a umysł 3. Teorie dotyczące lokalizacji funkcji 4. Asymetria mózgowa 5. Agnozja 6. Apraksja 7. Afazja 8. Zespół czołowy 9. Funkcje wykonawcze 10. Nowoczesne techniki badania pracy mózgu Ćwiczenia: 1. Ilościowe i jakościowe podejście do badań w psychologii 2. Funkcjonalna anatomia mózgu 3. Koncepcje teoretyczne oraz metody badań w neuropsychologii 4. Zasady konstruowania studium przypadku 5. Studium przypadku w neuropsychologii 6. Przebieg badania neuropsychologicznego 7. Neuropsychologiczne badanie dziecka 8. Interpretacja uzyskanych wyników 9. Studium przypadku w psychologii klinicznej 10. Studium przypadki w neuropsychologii 11. Prezentacja i omówienie studiów przypadku 12. Anozognozja 13. Zaburzenia tożsamości (zespół Capgrasa) 14. Terapia neuropsychologiczna 15. Konstrukcja programów terapeutycznych	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Prezentacja zaliczeniowa • Praca zaliczeniowa

					Laboratoria: 1. Metody diagnozy aparaturowej w neuropsychologii 2. Zasady diagnostyki funkcji poznawczych i wykonawczych z wykorzystaniem Wiedeńskiego Systemu Testów, Testów PsychoPy, okulografii i elektroencefalografii 3. Neuropsychologiczna diagnoza aparaturowa dysfunkcji poznawczych		
51.	Uzależnienia: profilaktyka, terapia i rehabilitacja	K_W06 K_W07 K_W08 K_W10 K_W11 K_W13	K_U02 K_U04 K_U05 K_U06 K_U07 K_U08 K_U10 K_U12	K_K01 K_K02 K_K03 K_K04 K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do problematyki uzależnień • Historia i aktualne definicje uzależnień • Społeczno-kulturowe i prawne uwarunkowania diagnozy 2. Modele teoretyczne wyjaśniające uzależnienie • Biologiczne, psychologiczne, społeczne i poznawcze teorie • Modele cyklu uzależnienia i nawrotu (np. Marlatt) 3. Klasyfikacje i kontrowersje diagnostyczne • Różnice między DSM-5-TR, ICD-11 i ICD-10 • Kryteria diagnostyczne uzależnień chemicznych i behawioralnych 4. Współwystępowanie uzależnień z innymi zaburzeniami • Dual diagnosis (uzależnienia i zaburzenia psychiczne) • Zaburzenia osobowości w uzależnieniach 5. Struktura systemu leczenia uzależnień w Polsce • Placówki, programy terapeutyczne, psychoterapia, farmakoterapia • Programy ograniczania picia i redukcji szkód 6. Samopomoc i sieci wsparcia • Ruch AA i inne grupy samopomocowe • Terapia oparta na społeczności terapeutycznej 7. Rodzina i kontekst systemowy • Wpływ uzależnienia na system rodzinny • Podejścia systemowe i praca z rodziną osoby uzależnionej 8. Dylematy etyczne i odpowiedzialność psychologa w pracy z osobami uzależnionymi	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Praca zaliczeniowa

					Ćwiczenia: 9. Uzależnienie - modele, fazy, typologie w praktyce 10. Diagnoza uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych - aspekty praktyczne (klasyfikacje ICD-10, ICD-11, DSM V) 11. Biologiczne aspekty uzależnienia – aspekty diagnozy funkcjonalnej 12. Formy terapii i pomocy osobom uzależnionym (struktura terapii uzależnień w Polsce i kryteria kwalifikacji, ruchy samopomocowe, programy ograniczania picia oraz redukcji szkód, farmakoterapia w leczeniu uzależnień) 13. Rodzina z problemem uzależnienia – praktyczne aspekty pomocy Laboratoria: 1. Specyfika funkcjonowania osoby uzależnionej oraz pracy terapeutycznej z osobami uzależnionymi na podstawowym etapie terapii - aspekty praktyczne 2. Psychologiczne mechanizmy uzależnienia, nawroty w uzależnieniu - elementy pracy terapeutycznej		
MODUŁY SPECJALNOŚCIOWE: PSYCHOTERAPIA							
52.	Elementy psychiatrii w psychoterapii	K_W01 K_W03 K_W11 K_W12 K_W13	K_U01 K_U02 K_U07 K_U10	K_K01 K_K05 K_K06	Wykłady: 1. Pacjent doświadczony traumą- ocena z perspektywy psychiatrii. Przemoc w rodzinie; PTSD i ASD. 2. Autoagresja. Zachowania ryzykowne jako objaw autodestrukcji; samouszkodzenia; myśli i tendencje samobójcze. 3. Zaburzenia nastroju z perspektywy psychiatrycznej. CHAJ i CHAD; różnicowanie obniżenia nastroju i depresji; dystymia. 4. Uzależnienie i współuzależnienie; mechanizmy nałogowego regulowania uczuć; znaczenie w relacji z pacjentem; współuzależnienie, DDA, DDD- czy takie zjawiska istnieją 5. Psychozy; psychozy reaktywne, po zażyciu substancji, na podłożu organicznym; "obłąd	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Zadania praktyczne

					udzielony"; osiowe objawy schizofrenii; dezintegracja w procesie chorobowym. 6. Pacjent z zaburzeniami osobowości z perspektywy psychiatri. 7. Pacjent z zaburzeniami hiperkinetycznymi i całościowymi zaburzeniami rozwoju- cele współpracy interdyscyplinarnej. 8. Zaburzenia nerwicowe i pod postacią somatyczną- rola psychiatri w zespole terapeutycznym. Ćwiczenia: Laboratoria:		
53.	Organizacja procesu terapeutycznego	K_W01 K_W03 K_W12 K_W15	K_U05 K_U10 K_U12	K_K02 K_K03 K_K04 K_K05	Wykłady: 1. Definicja i cele procesu psychoterapii 2. Struktura procesu terapeutycznego: etapy, ramy czasowe, cele terapeutyczne 3. Kontakt wstępny i konsultacje diagnostyczne 4. Planowanie celów terapeutycznych 5. Przebieg terapii: wymogi settingu, interwencje, monitoring postępów terapii 6. Relacja terapeutyczna – budowanie zaufania i granice w relacji 7. Współpraca z innymi specjalistami i instytucjami; współpraca z rodziną pacjenta 8. Higiena pracy terapeuty, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu Ćwiczenia: Laboratoria:	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test egzaminacyjny • Zadania praktyczne
54.	Prawne aspekty psychoterapii	K_W01 K_W02 K_W15	K_U01 K_U03 K_U10 K_U12 K_U13	K_K04 K_K05 K_K06	Wykłady: 1. Podstawy prawne wykonywania zawodu psychoterapeuty w Polsce 2. Regulacje prawne odnoszące się do świadczenia usług psychoterapeutycznych 3. Rola psychoterapeuty w systemie ochrony zdrowia i pomocy społecznej	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zadania praktyczne

					4. Odpowiedzialność zawodowa psychoterapeuty: cywilna, karna, zawodowa i dyscyplinarna 5. Tajemnica zawodowa psychoterapeuty – zakres, wyjątki, konsekwencje naruszenia; zwolnienie z tajemnicy; obowiązek informacyjny wobec organów państwowych 6. Przepisy RODO w praktyce terapeutycznej 7. Dokumentacja psychoterapeutyczna: prowadzenie, przechowywanie i archiwizacja dokumentacji, prawa pacjenta do wglądu w dokumentację 8. Praca z osobami w kryzysie suicydalnym i przymus leczenia – aspekty prawne 9. Psychoterapia w kontekście prawa międzynarodowego i europejskiego: standardy europejskie dotyczące ochrony zdrowia psychicznego i tajemnicy zawodowej; karta praw podstawowych UE a prawa pacjenta Ćwiczenia: Laboratoria:		
55.	Etyka psychoterapii	K_W10 K_W14 K_W15	K_U05 K_U10 K_U12 K_U13	K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Etyka zawodowa jako fundament pracy psychoterapeuty 2. Kodeks Etyczny Psychoterapeuty; wybrane kodeksy etyczne (Kodeks Etyczny Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Kodeks Etyczny Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, standardy etyczne międzynarodowych organizacji zrzeszających psychoterapeutów) 3. Autonomia pacjenta w świetle standardów etycznych 4. Superwizja procesu psychoterapii: cel, istota i funkcja superwizji; superwizja grupowa i indywidualna 5. Dylematy etyczne w pracy psychoterapeuty 6. Studium przypadku – analiza etyczna Ćwiczenia: Laboratoria:	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zadania praktyczne

56.	Diagnoza dla celów psychoterapii	K_W01 K_W06 K_W07 K_W11 K_W14 K_W15	K_U01 K_U02 K_U06 K_U10	K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady: Ćwiczenia: 1. Diagnoza różnicowa i wskazania do psychoterapii: diagnoza nozologiczna a konceptualizacja psychoterapeutyczna 2. Diagnoza a planowanie psychoterapii: diagnoza wstępna, pogłębiona; diagnoza na różnych etapach psychoterapii 3. Diagnoza motywacji do psychoterapii 4. Diagnoza różnicowa i konceptualizacja przypadku 5. Diagnoza a interwencja terapeutyczna: przełożenie danych z diagnozy na pracę terapeutyczną 6. Metody diagnostyczne wspierające psychoterapię 7. Konceptualizacja przypadku w różnych nurtach terapeutycznych Laboratoria:	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zadania praktyczne
57.	Terapia uzależnień	K_W06 K_W09 K_W11 K_W12	K_U01 K_U02 K_U07 K_U09	K_K02 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Definicje uzależnienia (wg ICD-11, DSM-5) 2. Epidemiologia i społeczne uwarunkowania uzależnień 3. Psychologiczne i neurobiologiczne uwarunkowania uzależnień 4. Rola traumy i współwystępujących zaburzeń psychicznych (dual diagnosis) w etiologii i rozwoju uzależnień 5. Modele i podejścia terapeutyczne w leczeniu uzależnień 6. Etapy leczenia: interwencja – detoksykacja – terapia podstawowa – terapia pogłębiona – wsparcie postterapeutyczne 7. Praca z nawrotem uzależnienia– model Marlatta i Gordona 8. Diagnoza i motywowanie do leczenia: stosowane narzędzia (w tym wywiad motywujący) 9. Uzależnienia behawioralne: specyfika diagnozy i leczenia uzależnień niechemicznych 10. Współuzależnienie: dynamika relacji rodzinnych w kontekście uzależnienia 11. Terapia współuzależnienia i wsparcie dla rodzin	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zadania praktyczne

					12. System leczenia odwykowego w Polsce i na świecie 13. Współpraca między psychoterapeutą a instytucjami (lekarze, ośrodki, sądy) Ćwiczenia: Laboratoria:		
58.	Wprowadzenie do terapii behawioralno-poznawczej	K_W01 K_W02 K_W03 K_W04 K_W06 K_W10	K_U01 K_U02 K_U09 K_U10	K_K02 K_K05 K_K07	Wykłady: 1. Podstawowe założenia i filozofia CBT. 2. Przegląd głównych nurtów w CBT (np. terapia Becka, terapia racjonalno-emotywna Ellisa, terapia ACT, terapia DBT) 3. Poznawcze modele zaburzeń: związek między myślami, emocjami i zachowaniami, rola przekonań podstawowych i pośrednich w kształtowaniu reakcji psychicznych. 4. Mechanizmy powstawania i podtrzymywania problemów psychicznych: Rola procesów poznawczych w podtrzymywaniu zaburzeń. 5. Proces terapii CBT: struktura sesji terapeutycznej, cele terapii, monitorowanie postępów i ewaluacja efektów terapii. 6. Podstawowe techniki terapii poznawczo-behawioralnej: Identyfikacja i modyfikacja myśli automatycznych, restrukturyzacja poznawcza, techniki behawioralne, trening umiejętności. 7. CBT w pracy z wybranymi zaburzeniami. Ćwiczenia: Laboratoria:	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zadania praktyczne
59.	Wprowadzenie do terapii psychodynamicznej	K_W01 K_W02 K_W04 K_W06 K_W08	K_U07 K_U10 K_U11 K_U12	K_K01 K_K03 K_K04 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Historia i rozwój terapii psychodynamicznej: kluczowi twórcy i szkoły (Freud, Jung, Klein, Winnicott, Kernberg, Kohut). 2. Podstawowe założenia terapii psychodynamicznej 3. Koncepcja nieświadomości w nurcie psychodynamicznym	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Zadania praktyczne

					4. Konflikty intrapsychiczne i struktura osobowości (id, ego, superego). 5. Mechanizmy obronne – rodzaje i funkcje. 6. Znaczenie wczesnodziecięcych doświadczeń w kształtowaniu osobowości. 7. Kluczowe pojęcia w terapii psychodynamicznej: przeniesienie i przeciwprzeniesienie, opór w procesie terapii, relacja z obiektem. 8. Koncepcja self w psychologii Ja 9. Proces terapii psychodynamicznej: struktura procesu terapii, ustalenie celów i kierowanie procesem terapeutycznym 10. Techniki terapii psychodynamicznej 11. Terapia psychodynamiczna w pracy z wybranymi zaburzeniami 12. Etyczne aspekty terapii psychodynamicznej Ćwiczenia: Laboratoria:		
60.	Wprowadzenie do terapii systemowej	K_W03 K_W06 K_W07 K_W09 K_W13	K_U01 K_U02 K_U07 K_U10	K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady: Ćwiczenia: 1. Początki podejścia systemowego w psychoterapii. 2. Kluczowi twórcy i ośrodki rozwoju terapii systemowej (Minuchin, Haley, Satir, Bateson, szkoła mediolańska) 3. Ewolucja od terapii rodzinnej do pracy systemowej 4. Podstawowe założenia podejścia systemowego 5. Rodzina jako system: homeostaza systemu i mechanizmy utrzymywania równowagi 6. Sprzężenia zwrotne (pozytywne i negatywne), granice, hierarchia, role w systemie, koalicje, triangulacja i inne wzorce relacyjne 7. Modele i szkoły terapii systemowej (podejście strukturalne, strategiczne, model komunikacyjny, terapia narracyjna, terapia skoncentrowana na rozwiązaniach w kontekście terapii systemowej) 8. Proces terapii systemowej 9. Techniki stosowane w terapii systemowej	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Zadania praktyczne

					10. Terapia systemowa w pracy z wybranymi problemami 11. Etyczne i praktyczne aspekty pracy systemowej Laboratoria:		
61.	Terapia zaburzeń seksualnych	K_W01 K_W04 K_W07 K_W11	K_U01 K_U02 K_U06 K_U08	K_K01 K_K05 K_K06 K_K07	Wykłady: 1. Definicje zdrowia seksualnego (WHO, deklaracje międzynarodowe). 2. Modele funkcjonowania seksualnego człowieka. 3. Biopsychospołeczny model wyjaśniania problemów seksualnych 4. CD-10, ICD-11 i DSM-5 – przegląd i porównanie kategorii diagnostycznych. 5. Różnice między dysfunkcjami seksualnymi, parafiliami a zaburzeniami tożsamości płciowej. 6. Etiologia zaburzeń seksualnych: czynniki biologiczne, psychologiczne, relacyjne i kulturowe, wpływ doświadczeń rozwojowych i urazów psychicznych; mechanizmy podtrzymujące zaburzenia seksualne. 7. Diagnoza zaburzeń seksualnych: wywiad seksuologiczny i psychoterapeutyczny, współpraca z lekarzem seksuologiem/ginekologiem/urologiem. 8. Narzędzia diagnostyczne i kwestionariusze. 9. Ocena relacji partnerskiej i czynników środowiskowych. 10. Podstawowe podejścia terapeutyczne w terapii seksuologicznej 11. Techniki terapeutyczne: psychoedukacja seksualna, techniki Mastersa i Johnson, trening umiejętności komunikacyjnych w relacji, modyfikacja przekonań i mitów seksualnych, interwencje behawioralne i desensytyzacja. 12. Terapia wybranych zaburzeń seksualnych 13. Aspekty etyczne i prawne terapii zaburzeń seksualnych Ćwiczenia: Laboratoria:	EGZ	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Zadania praktyczne

PRAKTYKA PSYCHOLOGICZNA							
62.	Praktyka psychologiczna w placówkach pomocy psychologicznej	K_W09 K_W10 K_W12	K_U02 K_U05 K_U06 K_U11 K_U12	K_K01 K_K04 K_K05	Ćwiczenia: W czasie praktyki studenci zapoznają się z działalnością psychologiczną wybranych placówek i aktywnie uczestniczą w aktualnie realizowanych pracach i projektach. W szczególności studenci powinni: 1. zapoznać się z systemem planowania i programowania działalności psychologicznej placówki w środowisku jej funkcjonowania, 2. poznać system współpracy placówki z innymi instytucjami i organizacjami specjalizującymi się w działaniach psychologicznych, 3. wykazywać się inicjatywą w planowaniu i organizowaniu własnej praktyki zawodowej, 4. zapoznać się z możliwościami badawczymi realizowanymi w ramach instytucji, w jakiej odbywana jest praktyka, 5. współuczestniczyć w działalności psychologicznej placówki, 6. współuczestniczyć w budowaniu i realizowaniu programu działań psychologicznych placówki, 7. samodzielnie prowadzić wybrane działania psychologiczne, które objęte są monitoringiem i superwizją specjalistów z placówki, 8. współuczestniczyć w prowadzeniu indywidualnych i grupowych działań psychologicznych. Powyższe treści są zgodne z regulaminem i programem praktyk dla kierunku Psychologia	ZAL	Osiągnięcie poszczególnych efektów uczenia się dotyczących umiejętności i kompetencji jest uznane (zaliczone) w wyniku zaliczenia zadań określonych i zweryfikowanych przez zakładowego opiekuna praktyki, podczas trwania praktyki. Ich potwierdzeniem jest opinia końcowa z praktyki psychologicznej, przygotowana i potwierdzona przez zakładowego opiekuna praktyki. Osiągnięcie poszczególnych efektów uczenia się dotyczących wiedzy jest uznane (zaliczone) w wyniku przygotowanej pracy zaliczeniowej zweryfikowanej i zaliczonej przez kierunkowego opiekuna praktyk, po zakończeniu trwania praktyki. Studenta obowiązuje jedna z trzech form pracy zaliczeniowej wykonana podczas trwania praktyki zawodowej, na podstawie wiedzy i umiejętności nabytych w trakcie praktyki. Proponowane formy pracy: • Studium przypadku w postaci wszechstronnej charakterystyki osoby badanej, wykonana w

							oparciu o obserwację psychologiczną, wywiad i wystandaryzowane narzędzia diagnostyczne. Praca skierowana jest na określony cel diagnostyczny i kończy się dalszymi zaleceniami dla praktyki psychologicznej, terapeutycznej, profilaktycznej, resocjalizacyjnej, itp. • Sondaż diagnostyczny w postaci badania grupowego, obejmującego konkretnych respondentów. Praca skierowana jest na określony cel poznawczy czy diagnostyczny wynikający z potrzeb instytucji i jej klientów, w której student odbywa praktykę zawodową. • Program profilaktyczny, edukacyjny, informacyjny, szkoleniowy w postaci zbioru konkretnych celów i sposobów ich realizacji (zadań) skierowanych na konkretny problem, istotny z punktu widzenia instytucji i jej klientów. Zadaniem studenta
--	--	--	--	--	--	--	---

							jest określenie celu i zadań programu, ustalenie struktury, zawartości programu, opis zasad jego realizacji oraz sprecyzowanie strategii ewaluacyjnej.
PRZEDMIOTY FAKULTATYWNE							
63.	Budowanie zespołu	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: Blok tematyczny A - rekrutacja personelu: 1. Przygotowanie rekrutacji 2. Ocena potrzeb i oczekiwań zleceniodawcy 3. Analiza stanowiska pracy 4. Formułowanie kryteriów rekrutacji i siatki kompetencji 5. Rekrutacja wewnętrzna i zewnętrzna 6. Ogłoszenia rekrutacyjne 7. Dobór metod oceny kompetencji i kwalifikacji 8. Organizacja i prowadzenie rekrutacji 9. Raport z rekrutacji Blok tematyczny B - budowanie zespołu zadaniowego: 1. Cele i formy budowania zespołu 2. Dobór osób wchodzących w skład zespołu 3. Planowanie zajęć wspomagających budowę zespołu zadaniowego 4. Formy realizacji zajęć wspomagających tworzenie zespołów zadaniowych 5. Organizacja realizacji zajęć wspomagających budowę zespołu zadaniowego 6. Ewaluacja działań wspomagających budowę zespołu zadaniowego	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy
64.	Zarządzanie i praca w warunkach szczególnych	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: Blok A - instytucje totalne: 1. Instytucje totalne i ich rola w środowisku społecznym 2. Rozwój osobowości w środowisku instytucji totalnej Blok B - stres, wypalenie, kryzys w pracy: 1. Konflikty i ich rozwiązywanie 2. Stres zawodowy, wspomaganie osób pracujących w warunkach szczególnych przeciążeń i stresu 3. Wypalenie, wspomaganie osób w wypaleniu	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy

65.	Umiejętności profesjonalne pomagającego	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Otwartość-samoświadomość – informacja zwrotna 2. Rozwój i utrzymanie zaufania 3. Okazywanie i rozwój akceptacji 4. Konstruktywna konfrontacja 5. Modelowanie umiejętności interpersonalnych 6. Rozwiązywanie problemów interpersonalnych 7. Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych 8. Ewaluacja procesu rozwoju profesjonalnego	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Praca zaliczeniowa
66.	Grupowa pomoc psychologiczna	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Istota pomocy grupowej – zakres, znaczenie i skuteczność. 2. Specyfika grupowej pomocy psychologicznej – interpersonalne uczenie się i siły modyfikujące pomoc w grupie. 3. Wymagane kompetencje do pracy w grupie pomocowej. 4. Organizowanie pracy w grupie pomocowej. 5. Podstawowe techniki pracy w grupowej pomocy psychologicznej. 6. Najczęściej pojawiające się problemy i ich rozwiązywanie podczas grupowej pomocy psychologicznej. 7. Wykorzystanie procesu grupowego w pomocy psychologicznej. 8. Problemy etyczne w grupowej pomocy psychologicznej.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy
67.	Psychologia penitencjarna	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykład: 1. Rozwój myśli penitencjarnej na świecie i w Polsce; 2. Przestępstwo jako przejaw zachowań społecznych/antyspołecznych: definicje, uwarunkowania, przejawy, skutki; 3. Psychologiczne teorie przestępstwa i przestępczości; 4. Instytucje resocjalizacyjne i ich rola; alternatywne metody oddziaływań resocjalizacyjnych; 5. Specyfika diagnozy psychologicznej:diagnoza resocjalizacyjna, diagnoza terapeutyczna, diagnoza ryzyka powrotności do przestępstwa; 6. Kara pozbawienia wolności: cele, zasady, formy, uwarunkowania skuteczności, rodzaje zakładów karnych; 7. Izolacja więzienna: specyfika izolacji społecznej, funkcjonowanie w warunkach izolacji społecznej (z uwzględnieniem specyfiki osadzonych);	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Praca zaliczeniowa

					8. Istota, przejawy i skutki patologii więziennych (samouszkodzenia, podkultura więzienna itp.); 9. Psychologiczne znaczenie metod aktywizujących osadzonych w działaniach resocjalizacyjnych (praca zawodowa, zajęcia kulturalne, aktywność sportowa, rozwój zainteresowań, aktywność religijna); 10. Działania terapeutyczne w warunkach zakładu karnego: terapia osób uzależnionych od alkoholu; uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych; osób z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi; osób niepełnosprawnych intelektualnie/fizycznie; sprawców przestępstw na tle seksualnym itp.; 11. Działania wspierające na rzecz członków rodzin osób osadzonych (współmałżonków, dzieci itd.); 12. Rola i zadania psychologa w areszcie śledczym; 13. Rola i zadania psychologa w zakładzie karnym; 14. Specyfika diagnozy psychologicznej: diagnoza resocjalizacyjna, diagnoza terapeutyczna, diagnoza ryzyka powrotności do przestępstwa; 15. Psychologiczne znaczenie metod aktywizujących osadzonych w działaniach resocjalizacyjnych (praca zawodowa, zajęcia kulturalne, aktywność sportowa, rozwój zainteresowań, aktywność religijna); 16. Działania terapeutyczne w warunkach zakładu karnego: terapia osób uzależnionych od alkoholu; uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych; osób z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi; osób niepełnosprawnych intelektualnie/fizycznie; sprawców przestępstw na tle seksualnym itp.;		
68.	Psychopatologia w praktyce sądowej	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Przedmiot i zakres oraz główne zagadnienia psychopatologii w psychologii sądowej 2. Zagadnienie normy i zaburzeń psychicznych w psychologii sądowej oraz relacji między diagnozą psychopatologiczną a diagnozą sądową 3. Społeczno-środowiskowe uwarunkowania asocjalności-przegląd wybranych teorii 4. Psychologiczne uwarunkowania asocjalności-przegląd wybranych teorii 5. Afekt patologiczny, silne wzburzenie a niepoczytalność 6. Zaburzenia psychotyczne, nerwicowe i neurologiczne a problemy prawa karnego, rodzinnego i cywilnego.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Praca zaliczeniowa

					7. Uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych w praktyce sądowej 8. Zaburzenia seksualne a naruszanie norm prawnych 9. Resocjalizacja a alternatywne formy terapii 10. Prezentacja wyników najnowszych badań z zakresu psychopatologii.		
69.	Psychologia kliniczna w cyklu życia	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do specjalności. Psychologia kliniczna w ujęciu rozwojowym - pojęcia, terminy, modele. 2. Wprowadzenie do neuropsychopatologii - Struktura i funkcjonowanie mózgu - Neurobiologiczne podstawy zaburzeń psychicznych - Metody diagnostyczne w badaniu układu nerwowego 3. Zaburzenia neurorozwojowe u dzieci - Definicja i klasyfikacja zaburzeń neurorozwojowych (DSM-5, ICD-11) - Czynniki genetyczne, biologiczne i środowiskowe wpływające na rozwój mózgu 4. Spektrum zaburzeń autystycznych (ASD) - Objawy, kryteria diagnostyczne i różnorodność funkcjonowania - Mechanizmy neurobiologiczne i wpływ genetyki - Terapie behawioralne, podejścia edukacyjne i wsparcie dla rodzin 5. Zaburzenia deficytu uwagi i hiperaktywności (ADHD) - Podtypy ADHD: prezentacja objawów w różnych okresach życia - Neuronalne podłoże i teorie dotyczące przyczyn zaburzenia - Strategie terapeutyczne: farmakoterapia, terapia behawioralna, trening umiejętności społecznych - Zaburzenia uczenia się i zaburzenia mowy - Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia – charakterystyka i kryteria diagnostyczne - Mózgowe mechanizmy trudności w uczeniu się - Opóźnienia mowy, afazja dziecięca, mutyzm selektywny - Zaburzenia koordynacji ruchowej (DCD), zespół Tourette'a 6. Choroby metaboliczne i genetyczne wpływające na rozwój mózgu - Fenyloketonuria, choroba Tay-Sachsa, stwardnienie guzowate i in.	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test zaliczeniowy - Praca zaliczeniowa

					• Diagnostyka i terapia zaburzeń metabolicznych 7. Choroby neurozapalne i autoimmunologiczne • Stwardnienie rozsiane, zapalenie mózgu i rdzenia • Wpływ układu odpornościowego na funkcjonowanie psychiczne • Strategie terapeutyczne 8. Urazy mózgu i ich konsekwencje • Wstrząśnienie mózgu, urazy czaszkowo-mózgowe • Zaburzenia pamięci i funkcji wykonawczych po urazach – analiza przypadków klinicznych • Neurorehabilitacja 9. Neurodegeneracja w starości: mechanizmy i objawy • Procesy starzenia się mózgu • Mechanizmy neurodegeneracyjne (agregacja białek, stres oksydacyjny, zapalenie) • Choroba Alzheimera, otępienie czołowo-skroniowe, otępienie z ciałami Lewy’ego • Terapie: farmakoterapia, rehabilitacja, interwencje psychologiczne 10. Psychologiczne i społeczne konsekwencje chorób neurologicznych u osób starszych • Wpływ chorób neurodegeneracyjnych na funkcjonowanie psychiczne i emocjonalne • Opieka nad pacjentem i wsparcie dla rodzin • Nowoczesne metody poprawy jakości życia seniorów		
70.	Metody i techniki diagnozy klinicznej	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Wprowadzenie do diagnozy klinicznej • Definicje diagnozy w psychologii klinicznej (ujęcie klasyczne i współczesne). • Cel diagnozy: opis – wyjaśnienie – predykcja – planowanie interwencji. • Różnica między diagnozą kliniczną a diagnozą w innych subdyscyplinach psychologii. • Modele diagnozy: medyczny, psychologiczny, biopsychospołeczny. 2. Metody i techniki diagnozy klinicznej • Wywiad kliniczny ○ Struktura i rodzaje wywiadu (swobodny, ustrukturyzowany, częściowo ustrukturyzowany). ○ Kompetencje interpersonalne diagnosty. ○ Zasady prowadzenia wywiadu w różnych grupach wiekowych.	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Praca zaliczeniowa

					• Obserwacja kliniczna ○ Rola obserwacji w diagnozie. ○ Obserwacja naturalna vs. kontrolowana. ○ Notowanie i analiza zachowań. • Testy psychologiczne ○ Klasyfikacja narzędzi (testy inteligencji, osobowości, funkcji poznawczych, kwestionariusze objawowe). ○ Standardy stosowania testów (etyka, adaptacja kulturowa, normy). ○ Integracja wyników testowych z innymi danymi diagnostycznymi. • Inne metody diagnostyczne ○ Techniki projekcyjne – zastosowanie i ograniczenia. ○ Badania neuropsychologiczne. ○ Kwestionariusze samoopisowe i narzędzia online. 3. Klasyfikacje i systemy diagnostyczne • DSM-5 i ICD-11: podobieństwa i różnice. • Krytyka podejścia kategorialnego – modele wymiarowe. • Diagnoza nozologiczna a diagnoza funkcjonalna. 4. Etyka i kontekst prawny diagnozy • Zasady etyczne w pracy diagnostycznej (Karta Zasad Etyki Zawodowej Psychologa). • Poufność, zgoda świadoma, prawo pacjenta do informacji. • Dokumentacja psychologiczna: formy, przechowywanie, udostępnianie. 5. Specyfika diagnozy w różnych obszarach klinicznych • Psychologia dzieci i młodzieży. • Psychologia osób dorosłych. • Psychogeriatra. • Diagnoza w kontekście sądowym i penitencjarnym. • Diagnoza w opiece zdrowotnej (np. psychoonkologia, psychiatria). 6. Aktualne trendy i kierunki rozwoju diagnozy klinicznej • Diagnostyka wspierana sztuczną inteligencją.		
--	--	--	--	--	--	--	--

					• Neuroobrazowanie i biomarkery w diagnozie psychologicznej. • Psychometria komputerowa (CAT, testy adaptacyjne). • Diagnoza online i telemedycyna.		
71.	Planowanie kariery	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Rozwój kariery - pojęcie i wymiary, etapy 2. Planowanie kariery dzieci i młodzieży 3. Rozwój kariery osób dorosłych 4. Kompetencje i kwalifikacje 5. Ocena kompetencji i kwalifikacji 6. Techniki oceny zasobów osobistych 7. Narzędzia oceny środowiskowych uwarunkowań kariery 8. Techniki badania zainteresowań i preferencji zawodowych 9. Narzędzia diagnozy kompetencji wchodzenia na rynek pracy 10. Szczególne aspekty kompetencji 11. Kariery osób utalentowanych	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy
72.	Doskonalenie kompetencji	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: Blok A - kompetencje przedsiębiorcze: 1. Przedsiębiorczość, kompetencje przedsiębiorcze 2. Psychologiczne i organizacyjne aspekty działalności przedsiębiorczej 3. Ekonomiczne i organizacyjne aspekty rozwoju przedsiębiorczości 4. Zarządzanie przez kompetencje 5. Narzędzia oceny kompetencji przedsiębiorczych 6. Bariery osobowe w rozwoju przedsiębiorczości Blok B - komunikacja i wizerunek lidera: 1. Prowadzenie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej 2. Kształtowanie wizerunku lidera jako element komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej 3. Autoprezentacja - cele, style, metody i techniki 4. Wystąpienia publiczne jako kształtowanie wizerunku lidera i instytucji	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy
73.	Rozwój organizacji	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: Blok A - marketing personalny i zarządzanie talentami: 1. Istota marketingu personalnego, koncepcja partycypacji pracowniczej 2. Zewnętrzny i Wewnętrzny marketing personalny: kreowanie i utrwalanie atrakcyjnego wizerunku pracodawcy na rynku, badania satysfakcji	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Prezentacja zaliczeniowa

					pracowniczej, System Rozmów Okresowych oraz motywowanie pozafinansowe - Strategie pozyskiwania „make or buy”, rozpoznawania, segmentacji, zatrzymywania i rozwoju utalentowanych pracowników. - Skuteczność marketingu personalnego oraz systemu zarządzania talentami - Wdrożenia strategii marketingu personalnego i programów rozwoju talentów w konkretnych firmach; psychologiczne modele wybitnych zdolności i talentu Blok B - Public Relations i promocja: - Public Relations jako forma zarządzania i promocji przedsiębiorstwa - Public Relations a reklama i propaganda - Strategia działań promocyjnych (strategia RACE, analiza SWOT) - Komunikowanie informacyjne vs komunikowanie perswazyjne przedsiębiorstwa z otoczeniem - Rodzaje komunikowania w organizacji: wewnętrzna i zewnętrzna - Wykorzystanie mediów w procesie promocji przedsiębiorstwa, kreowanie wizerunku i tożsamości przedsiębiorstwa - System Identyfikacji Wizualnej przedsiębiorstwa, zarządzanie SIW		
74.	Diagnoza zapotrzebowania na pomoc psychologiczną	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: - Profilaktyka, psychoprofilaktyka, pomoc psychologiczna: definicje, cele i zadania na przestrzeni lat - Profilaktyka jako działanie wielopoziomowe: poziomy i odbiorcy działań profilaktycznych - Strategie działań profilaktycznych oraz programy profilaktyczne i pomocowe różnej generacji - Wiodące modele działań profilaktycznych i pomocowych - Standardy działań profilaktycznych oraz standardy programu profilaktycznego - Ewaluacja działań profilaktycznych: istota, rodzaje, procedury - Społeczny kontekst działań profilaktycznych w Polsce: historycznie i obecnie	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Praca zaliczeniowa
75.	Indywidualna pomoc psychologiczna	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: Specyfika pomocy psychologicznej na rzecz indywidualnego klienta	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Praca zaliczeniowa

					2. Specyfika klientów (rozwojowa, środowiskowa, kulturowa itp.) a kompetencje psychologa 3. Pomoc psychologiczna młodzieży w okresie dorastania (zaburzenia emocjonalne, destrukcyjne zaburzenia zachowania, problemy w kształtowaniu poczucia tożsamości) 4. Pomoc psychologiczna klientom z problemem uzależnienia (problemy alkoholowe, używanie innych środków odurzających, uzależnienia behawioralne itd.) 5. Pomoc psychologiczna klientom z zaburzeniami emocjonalnymi (zaburzona kontrola gniewu, lęk i panika, fobie, depresja itd.) 6. Pomoc psychologiczna klientom z problemami prokreacyjnymi (bezpłodność, niechciana ciąża, poronienia, aborcja, reakcje poporodowe itd.) 7. Pomoc psychologiczna klientom z tendencjami autodestrukcyjnymi (tendencje suicydalne, samouszkodzenia itd.) 8. Pomoc psychologiczna sprawcom i ofiarom przemocy (przemoc rówieśnicza, przemoc seksualna, przemoc w relacjach rodzinnych itd.) 9. Pomoc psychologiczna klientom z problemami psychosomatycznymi (zaburzenia odżywiania, choroby psychosomatyczne i somatopsychiczne itd.) 10. Pomoc psychologiczna klientom w sytuacji kryzysu (rozwojowego, utraty i żałoby, pourazowego, środowiskowego itd.) 11. Pomoc psychologiczna klientom z problemem samoaktualizacji 12. Wykorzystanie grupy rozwojowej jako czynnika wspomagającego proces samoaktualizacji jednostki		
76.	Pomoc profesjonalna i nieprofesjonalna	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Koncepcja pomocy para i nieprofesjonalnej. 2. Rola i zadania animatora nieprofesjonalnych działań pomocowych 3. Wolontariat, programy rówieśnicze i grupy samopomocowe jako paraprofesjonalne i nieprofesjonalne działania pomocowe 4. Czynniki określające gotowość społeczności lokalnej do podejmowanie nieprofesjonalnych i paraprofesjonalnych form pomocy – identyfikacja i badanie	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Praca zaliczeniowa

					5. Grupy samopomocowe jako odpowiedź na aktualne trudności środowiska lokalnego. Mechanizmy zmiany i dynamika procesu grupowego w nieprofesjonalnych grupach wsparcia 6. Wolontariat: historia powstania, obszary działania, uwarunkowania formalno-prawne, problemy etyczne 7. Motywacja do pracy w wolontariacie i korzyści rozwojowe odnoszone z aktywności 8. Programy rówieśnicze: historia powstania, obszary działania, uwarunkowania formalno-prawne, problemy etyczne 9. Oddziaływanie rówieśnicze a typy programów. Analiza mechanizmów oddziaływania. 10. Wybrane techniki monitorowania, superwizji i prowadzenia badań ewaluacyjnych nieprofesjonalnych i paraprofesjonalnych działań pomocowych		
77.	Psychologia sądowa: zagadnienia ogólne	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Podstawowe koncepcje psychologiczne w kryminalistyce. 2. Koncepcje środowiskowe i biologiczne w kryminalistyce. 3. Problematyka małoletnich i nieletnich (małoletni i nieletni jako ofiary, sprawcy i świadkowie) 4. Problematyka dorosłych (motywacja czynu, poczytalność, afekt, profilowanie psychologiczne) 5. Problematyka rodzinna (psychologiczne problemy rodziny rozbitej, opiniowanie w sprawach rodzinnych) 6. Problematyka zachowań suicydalnych (warunki zasięgania opinii psychologicznej, przedmiot i zakres ekspertyzy psychologicznej w sprawach samobójczych, problem odpowiedzialności za przyczynienie się do samobójstwa) 7. Psychologia zeznań świadków (okoliczności zasięgania opinii psychologicznej, psychologiczna ocena wiarygodności zeznań świadków, techniki usprawniające odtwarzanie przebiegu zdarzenia – przesłuchanie poznawcze)	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Praca zaliczeniowa

					8. Problematyka cywilna (ocena zdolności do czynności prawnej, unieważnienie oświadczenia woli, ubezwłasnowolnienie) 9. Ekspertyza dotycząca nieletnich sprawców czynów karalnych (przedmiot i zakres ekspertyzy w sprawach nieletnich, okoliczności zasięgania opinii psychologicznej, metody diagnozy nieprzystosowania społecznego) 10. Psychologiczne aspekty wiktymologii.		
78.	Psychologiczne metody badania sądowego	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Diagnostyka sądowa i penitencjarna 2. Sądowa ekspertyza psychologiczna – przedmiot i zakres 3. Metody diagnostyczne w psychologii sądowej 4. Standardy badania psychologiczno-sądowego 5. Opiniowanie sądowo-psychologiczne – standardy postępowania 6. Opiniowanie w sprawach nieletnich 7. Opiniowanie w sprawach opiekuńczych 8. Opiniowanie w sprawach cywilnych 9. Opiniowanie w sprawach karnych 10. Psychologiczna ocena wiarygodności zeznań ofiar i świadków przemocy domowej 11. Ocena stopnia poszkodowania osoby skrzywdzonej 12. Psychologiczna ocena kłamstwa. 13. Profilowanie psychologiczne nieznanymi sprawców przestępstw 14. Opiniowanie sądowe z udziałem małoletnich, nieletnich i dorosłych świadków, ofiar i sprawców. 15. Biegły psycholog w sądzie, prokuraturze, w kontakcie z adwokatami 16. Dylematy etyczne w pracy psychologa biegłego sądowego 17. Opiniowanie psychologiczne przez biegłego psychologa – aspekty prawne	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Test zaliczeniowy • Praca zaliczeniowa
79.	Opiniowanie i ekspertyzy psychologiczno-sądowe	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 1. Metodologia badań psychologicznych w sądownictwie 2. Opinie i ekspertyzy 3. Rozmowa kliniczna jako metoda diagnozy 4. Badania metodami testowymi 5. Diagnoza dzieci, młodzieży, osób dorosłych 6. Opiniowanie w sprawach cywilnych 7. Opiniowanie w sprawach karnych 8. Profilowanie psychologiczne nieznanymi sprawców przestępstw	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: • Praca zaliczeniowa

					9. Zeznania dorosłych świadków jako przedmiot ekspertyzy psychologicznej 10. Diagnoza kompetencji świadka 11. Diagnoza krzywdzenia dziecka 12. Opiniowanie w sprawach nieletnich 13. Opiniowanie w sprawach opiekuńczych i rodzinnych 14. Opiniowanie w sprawach rozwodowych 15. Opiniowanie w sprawach dotyczących ubezwłasnowolnienia 16. Przesłuchanie biegłego psychologa w praktyce psychologicznej 17. Prawne podstawy opiniowania przez psychologa biegłego sądowego		
80.	Psychologia człowieka chorego	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: 7. Wprowadzenie do psychologii człowieka chorego - Wprowadzenie do psychosomatyki - Psychologia choroby: stres, adaptacja i jakość życia - Mechanizmy radzenia sobie z chorobą 8. Aspekty psychologiczne w przebiegu choroby onkologicznej - Psychologiczne aspekty diagnozy choroby nowotworowej: reakcje pacjenta na diagnozę, znaczenie wsparcia wczesnego etapu leczenia - Funkcjonowanie emocjonalne w trakcie leczenia: lęk, depresja, mechanizmy obronne - Wpływ choroby nowotworowej na relacje rodzinne i społeczne: strategie radzenia sobie dla pacjentów i bliskich - Psychologiczne aspekty rehabilitacji onkologicznej: powrót do życia codziennego, radzenie sobie z trwałymi skutkami leczenia - Opieka paliatywna i psychologia umierania: znaczenie wsparcia duchowego i emocjonalnego w końcowym etapie choroby 9. Aspekty psychologiczne w przebiegu choroby autoimmunologicznej - Funkcjonowanie psychiczne pacjentów z chorobami autoimmunologicznymi, takimi jak RZS, SLE, SM - Stygmatyzacja i problemy społeczne - Wpływ przewlekłego zmęczenia i bólu na funkcjonowanie 10. Aspekty psychologiczne w przebiegu chorób genetycznych - Psychologiczne wyzwania związane z diagnozą genetyczną	ZA0	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test zaliczeniowy - Praca zaliczeniowa

					- Radzenie sobie z przewlekłymi problemami związanymi z chorobami wrodzonymi - Znaczenie wsparcia rodzinnego 11. Aspekty psychologiczne w przebiegu chorób przewlekłych - Depresja i lęk w chorobach przewlekłych - Relacja lekarz – pacjent: rola empatii i komunikacji - Znaczenie stylu życia i rehabilitacji psychologicznej		
81.	Podstawy neuropsychologii	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: - Przedmiot neuropsychologii - Mózg a umysł - Teorie dotyczące lokalizacji funkcji - Asymetria mózgowa - Agnozja - Apraksja - Afazja - Zespół czołowy - Funkcje wykonawcze - Nowoczesne techniki badania pracy mózgu	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test zaliczeniowy - Praca zaliczeniowa
82.	Psychologia uzależnień	K_W11 K_W13	K_U02 K_U03	K_K02 K_K07	Wykłady: - Wprowadzenie do problematyki uzależnień - Historia i aktualne definicje uzależnień - Spółeczno-kulturowe i prawne uwarunkowania diagnozy - Modele teoretyczne wyjaśniające uzależnienie - Biologiczne, psychologiczne, społeczne i poznawcze teorie - Modele cyklu uzależnienia i nawrotu (np. Marlatt) - Współwystępowanie uzależnień z innymi zaburzeniami - Dual diagnosis (uzależnienia i zaburzenia psychiczne) - Zaburzenia osobowości w uzależnieniach - Struktura systemu leczenia uzależnień w Polsce - Placówki, programy terapeutyczne, psychoterapia, farmakoterapia - Programy ograniczania picia i redukcji szkód - Samopomoc i sieci wsparcia - Ruch AA i inne grupy samopomocowe - Terapia oparta na społeczności terapeutycznej - Rodzina i kontekst systemowy	ZAO	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: - Test zaliczeniowy - Praca zaliczeniowa

					- Wpływ uzależnienia na system rodzinny - Podjęcia systemowe i praca z rodziną osoby uzależnionej 7. Dylematy etyczne i odpowiedzialność psychologa w pracy z osobami uzależnionymi		
SEMINARIUM MAGISTERSKIE							
83.	Seminarium magisterskie	K_W02 K_W12	K_U03 K_U04 K_U06 K_U09	K_K04 K_K06	Kurs A: - Podstawy metodologiczne pisanie pracy magisterskiej. - Struktura procesu badawczego w psychologii. Formułowanie problemów badawczych, pytań i hipotez badawczych. - Konstruowanie metod badawczych oraz ustalanie kryteriów analizy naukowej w przypadku prac teoretycznych (semestr I – opracowanie koncepcji własnej pracy magisterskiej). Kurs B: - Praca nad podstawowymi założeniami rozprawy i nad jej strukturą. - Redagowanie teoretycznego rozdziału pracy i przygotowanie do przeprowadzenia badań empirycznych. - Prezentowanie na seminarium poszczególnych fragmentów pracy (semestr II – zredagowanie części teoretycznej pracy). Kurs C: - Opanowanie metodologii redagowania pracy akademickiej. - Biegłe posługiwanie się zdobytą wiedzą z zakresu psychologii. - Zrealizowanie własnej procedury badawczej (semestr III – przeprowadzenie badań i poddanie ich analizom statystycznym). Kurs D: - Znajomość i pogłębianie wiedzy oraz jej wykorzystanie wiedzy w pisaniu pracy akademickiej, jaką jest praca magisterska. - Opanowanie podstawowego warsztatu metodologicznego w odniesieniu do pisania pracy dyplomowej oraz umiejętność prowadzenia samodzielnych badań naukowych.	ZAL	Sposób weryfikacji efektów uczenia się: Kurs A – opracowanie koncepcji pracy magisterskiej Kurs – B – opracowanie części teoretycznej pracy magisterskiej Kurs C – opracowanie strategii i zrealizowanie własnego programu badawczego Kurs D – przygotowanie ostatecznej wersji pracy magisterskiej

